

नवरात्र-स्तोत्राणि

Colophon

This document was typeset using X_EL^AT_EX, and uses the Sanskrit 2003 font extensively. It also uses several L^AT_EX macros designed by H. L. Prasad.

FOR PERSONAL USE ONLY
NOT FOR COMMERCIAL PRINTING/DISTRIBUTION

अनुक्रमणिका

शक्तिस्तोत्राणि

कामाक्षी-माहात्म्यम्	1
कामाक्षी-स्तोत्रम्	2
मीनाक्षीपञ्चरत्नम्	3
ललितापञ्चरत्नम्	4
गौरीदशकम्	5
श्यामलादण्डकम्	6
महिषासुरमर्दिनि-स्तोत्रम्	8
शीतलाष्टकम्	11
अन्नपूर्णास्तोत्रम्	12
दुर्गापञ्चरत्नम्	14
दुर्गास्तोत्रम्	15
दुर्गाचन्द्रकलास्तुतिः	17
दुर्गास्तोत्रम् (युधिष्ठिरकृतम्)	19
दुर्गा-स्तुतिः (अर्जुन-कृता)	22
परशुरामकृत-दुर्गास्तोत्रम्	25
कल्प्याणवृष्टिस्तोत्रम्	29
दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	31
अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	33
गौर्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	35
शक्तयष्टोत्तरशतदिव्यस्थानीयनामस्तोत्रम्	36

लक्ष्मीस्तोत्राणि

कनकधारास्तवः	40
महालक्ष्म्यष्टकम्	43
लक्ष्मीस्तोत्रम् विष्णुपुराणान्तर्गतम्	44
महालक्ष्मीस्तुतिः (अगस्त्यकृता)	46
लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	47

सरस्वतीस्तोत्राणि

सरस्वतीस्तोत्रम् अगस्त्यमुनि-प्रोक्तम्	50
सिद्धसरस्वतीस्तोत्रं श्रीमद्-ब्रह्मविरचितम्	51
शारदाभुजङ्घप्रयाताष्टकम्	54
शारदा प्रार्थना	55
वाणीस्तवनम्	55

सरस्वतीस्तोत्रं बृहस्पतिविरचितम्	58
सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्	59

॥ कामाक्षी-माहात्म्यम् ॥

स्वामिपुष्करिणीतीर्थं पूर्वसिन्धुः पिनाकिनी।
 शिलाहृदश्चतुर्मध्यं यावत् तुण्डीरमण्डलम् ॥ १ ॥
 मध्ये तुण्डीरभूवृत्तं कम्पा-वेगवती-द्वयोः।
 तयोर्मध्यं कामकोष्ठं कामाक्षी तत्र वर्तते ॥ २ ॥
 स एव विग्रहो देव्या मूलभूतोऽद्विराङ्गुवः।
 नान्योऽस्ति विग्रहो देव्याः काञ्चां तन्मूलविग्रहः ॥ ३ ॥
 जगत्कामकलाकारं नाभिस्थानं भुवः परम्।
 पदपद्मस्य कामाक्ष्याः महापीठमुपास्महे ॥ ४ ॥
 कामकोटिः स्मृतः सोऽयं कारणादेव चिन्नभः।
 यत्र कामकृतो धर्मो जन्तुना येन केन वा।
 सकृद्वाऽपि सुधर्माणां फलं फलति कोटिशः ॥ ५ ॥
 यो जपेत् कामकोष्ठेऽस्मिन् मन्त्रमिष्टार्थैवतम्।
 कोटिवर्णफलेनैव मुक्तिलोकं स गच्छति ॥ ६ ॥
 यो वसेत् कामकोष्ठेऽस्मिन् क्षणार्धं वा तदर्धकम्।
 मुच्यते सर्वपापेभ्यः साक्षादेवी नराकृतिः ॥ ७ ॥
 गायत्रीमण्डपाधारं भूनाभिस्थानमुत्तमम्।
 पुरुषार्थप्रदं शम्भोर्बिलाङ्गं तं नमाम्यहम् ॥ ८ ॥
 यः कुर्यात् कामकोष्ठस्य बिलाभ्रस्य प्रदक्षिणम्।
 पदसङ्घाकमेणैव गोगर्भजननं लभेत् ॥ ९ ॥
 विश्वकारणनेत्राद्यां श्रीमत्तिपुरसुन्दरीम्।
 बन्धकासुरसंहन्त्रीं कामाक्षीं तामहं भजे ॥ १० ॥
 पराजन्मदिने काञ्चां महाभ्यन्तरमार्गतः।
 योऽर्चयेत् तत्र कामाक्षीं कोटिपूजाफलं लभेत्।
 तत्फलोत्पन्नकैवल्यं सकृत् कामाक्षिसेवया ॥ ११ ॥
 त्रिस्थाननिलयं देवं त्रिविधाकारमच्युतम्।
 प्रतिलिङ्गाग्रसंयुक्तं भूतबन्धं तमाश्रये ॥ १२ ॥
 य इदं प्रातरुत्थाय स्नानकाले पठेन्नरः।
 द्वादशश्लोकमात्रेण श्लोकोक्तफलमाप्नुयात् ॥

॥ इति श्री-कामाक्षी-विलासे त्रयोविंशेऽध्याये श्री-कामाक्षी-माहात्म्यं सम्पूर्णम् ॥

॥ कामाक्षी-स्तोत्रम् ॥

कल्पानोकह-पुष्प-जाल-विलसन-नीलालकां मातृकां
 कान्तां कञ्ज-दलेक्षणां कलि-मल-प्रधंसिनीं कालिकाम्।
 काश्ची-नूपुर-हार-दाम-सुभगां काश्ची-पुरी-नायिकां
 कामाक्षीं करि-कुम्भ-सन्निभ-कुचां वन्दे महेशप्रियाम्॥ १ ॥

 काशाभांशुक-भासुरां प्रविलसत्-कोशातकी-सन्निभां
 चन्द्राकांनल-लोचनां सुरुचिरालङ्कार-भूषोज्ज्वलाम्।
 ब्रह्म-श्रीपति-वासवादि-मुनिभिः संसेविताङ्गि-द्वयां
 कामाक्षीं गज-राज-मन्द-गमनां वन्दे महेशप्रियाम्॥ २ ॥

 ऐं क्षीं सौर-इति यां वदन्ति मुनयस्तत्त्वार्थ-रूपां परां
 वाचाम् आदिम-कारणं हृदि सदा ध्यायन्ति यां योगिनः।
 बालां फाल-विलोचनां नव-जपा-वर्णा सुषुम्नाश्रितां
 कामाक्षीं कलितावतंस-सुभगां वन्दे महेशप्रियाम्॥ ३ ॥

 यत्पादाम्बुज-रेणु-लेशम् अनिशं लब्ध्वा विघ्ने विघ्र-
 विश्वं तत् परिपाति विष्णुरखिलं यस्याः प्रसादाच्चिरम्।
 रुद्रः संहरति क्षणात् तदरिखिलं यन्मायया मोहितः
 कामाक्षीम् अति-चित्र-चारु-चरितां वन्दे महेशप्रियाम्॥ ४ ॥

 सूक्ष्मात् सूक्ष्म-तरां सुलक्षित-तनुं क्षान्ताक्षरैर्लक्षितां
 वीक्षा-शिक्षित-राक्षसां त्रिभुवन-क्षेमङ्करीम् अक्षयाम्।
 साक्षालूक्षण-लक्षिताक्षर-मयीं दाक्षायणीं साक्षिणीं
 कामाक्षीं शुभलक्षणैः सुललितां वन्दे महेशप्रियाम्॥ ५ ॥

 ओङ्काराङ्गण-दीपिकाम् उपनिषत्-प्रासाद-पारावतीम्
 आम्नायाम्बुधि-चन्द्रिकाम् अघ-तमः-प्रधंस-हंस-प्रभाम्।
 काश्ची-पट्टण-पञ्चरान्तर-शुकीं कारुण्य-कल्पोलिनीं
 कामाक्षीं शिव-कामराज-महिषीं वन्दे महेशप्रियाम्॥ ६ ॥

 हीङ्कारात्मक-वर्ण-मात्र-पठनादैन्द्रीं श्रियं तन्वतीं
 चिन्मात्रां भुवनेश्वरीम् अनुदिनं भिक्षा-प्रदान-क्षमाम्।
 विश्वाघौघ-निवारिणीं विमलिनीं विश्वम्भरां मातृकां
 कामाक्षीं परिपूर्ण-चन्द्र-वदनां वन्दे महेशप्रियाम्॥ ७ ॥

वाग्-देवीति च यां वदन्ति मुनयः क्षीराब्धि-कन्येति च
 क्षोणी-भृत्-तनयेति च श्रुति-गिरो याम् आमनन्ति स्फुटम्।
 एकानेक-फल-प्रदां बहु-विधाऽऽकारास्तनूस्तन्वतीं
 कामाक्षीं सकलार्ति-भञ्जन-परां वन्दे महेशप्रियाम्॥८॥
 मायाम् आदिम-कारणं त्रिजगताम् आराधिताङ्गि-द्वयाम्
 आनन्दामृत-वारि-राशि-निलयां विद्यां विपश्चिद्वियाम्।
 माया-मानुष-रूपिणीं मणि-लसन्मध्यां महामातृकां
 कामाक्षीं करिराज-मन्दगमनां वन्दे महेशप्रियाम्॥९॥
 कान्ता काम-दुधा करीन्द्र-गमना कामारि-वामाङ्क-गा
 कल्याणी कलितावतार-सुभगा कस्तूरिका-चर्चिता।
 कम्पा-तीर-रसाल-मूल-निलया कारुण्य-कल्होलिनी
 कल्याणानि करोतु मे भगवती काञ्ची-पुरी-देवता ॥१०॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
 श्री-कामाक्षीस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ मीनाक्षीपञ्चरत्नम् ॥

उद्घानु-सहस्रकोटिसदृशां केयूरहारोज्ज्वलां
 विम्बोष्ठीं स्मितदन्तपङ्गिरुचिरां पीताम्बरालङ्कृताम्।
 विष्णुब्रह्मसुरेन्द्रसेवितपदां तत्त्वस्वरूपां शिवां
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥१॥
 मुक्ताहारलसत्करीटरुचिरां पूर्णेन्दुवक्रप्रभां
 शिङ्गम्बूपुरकिङ्गिणीमणिधरां पद्मप्रभाभासुराम्।
 सर्वाभीष्टफलप्रदां गिरिसुतां वाणीरमासेवितां
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥२॥
 श्रीविद्यां शिववामभागनिलयां हीङ्गारमन्त्रोज्ज्वलां
 श्रीचक्राङ्गित-बिन्दुमध्यवसतीं श्रीमत्सभानायकीम्।
 श्रीमत्षणमुखविघराजजननीं श्रीमज्जगन्मोहिनीं
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥३॥
 श्रीमत्सुन्दरनायकीं भयहरां ज्ञानप्रदां निर्मलां
 श्यामाभां कमलासनार्चितपदां नारायणस्यानुजाम्।
 वीणावेणुमृदङ्गवाद्यरसिकां नानाविधाडाम्बिकां
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥४॥

नानायोगिमुनीन्द्रहन्त्रिवसर्तीं नानार्थसिद्धिप्रदां
 नानापुष्पविराजिताङ्गियुगलां नारायणेनार्चिताम्।
 नादब्रह्ममयीं परात्परतरां नानार्थतत्त्वात्मिकां
 मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि सन्ततमहं कारुण्यवारान्निधिम्॥५॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
 श्री-मीनाक्षीपञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥ ललितापञ्चरत्नम् ॥

प्रातः स्मरामि ललितावदनारविन्दं
 बिम्बाधरं पृथुलमौक्तिकशोभिनासम्।
 आकर्णदीर्घनयनं मणिकुण्डलाढ्यं
 मन्दस्मितं मृगमदोज्ज्वलभालदेशम्॥१॥

प्रातर्भजामि ललिताभुजकल्पवल्लीं
 रत्नाङ्गुलीयलसदञ्जुलिपल्लवाङ्ग्याम्।
 माणिक्यहेमवलयाङ्गदशोभमानां
 पुण्ड्रेक्षुचापकुसुमेषुसृणीर्दधानाम्॥२॥

प्रातर्नमामि ललिताचरणारविन्दं
 भक्तेष्टदाननिरतं भवसिन्धुपोतम्।
 पद्मासनादिसुरनायकपूजनीयं
 पद्माङ्गुशध्वजसुदर्शनलाङ्गनाङ्ग्यम्॥३॥

प्रातः स्तुवे परशिवां ललितां भवानीं
 त्रय्यन्तवेद्यविभवां करुणानवद्याम्।
 विश्वस्य सृष्टिविलयस्थितिहेतुभूतां
 विश्वेश्वरीं निगमवाङ्मनसातिदूराम्॥४॥

प्रातर्वदामि ललिते तव पुण्यनाम
 कामेश्वरीति कमलेति महेश्वरीति।
 श्रीशाम्भवीति जगतां जननी परेति
 वाग्देवतेति वचसा त्रिपुरेश्वरीति॥५॥

यः श्लोकपञ्चकमिदं ललिताम्बिकायाः
सौभाग्यदं सुललितं पठति प्रभाते।
तस्मै ददाति ललिता इटिति प्रसन्ना
विद्यां श्रियं विमलसौख्यमनन्तकीर्तिम्॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
श्री-ललितापञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥ गौरीदशकम् ॥

लीलारब्यस्थापितलुमाखिललोकां
लोकातीतैर्योगिभिरन्तश्चिरमृग्याम्।
बालादित्यश्रेणिसमानद्युतिपुज्ञां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ १ ॥

प्रत्याहारध्यानसमाधिस्थितिभाजां
नित्यं चित्ते निर्वृतिकाष्ठां कलयन्तीम्।
सत्यज्ञानानन्दमयीं तां तनुरूपां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ २ ॥

चन्द्रापीडानन्दितमन्दस्मितवक्रां
चन्द्रापीडालङ्कृतनीलालकभाराम्।
इन्द्रोपेन्द्राद्यर्चितपादाम्बुजयुग्मां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ३ ॥

आदिक्षान्तामक्षरमूर्त्या विलसन्तीं
भूते भूते भूतकदम्बप्रसवित्रीम्।
शब्दब्रह्मानन्दमयीं तां तडिदाभां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ४ ॥

मूलाधारादुत्थितवीथ्या विधिरन्द्रं
सौरं चान्द्रं व्याप्य विहारज्वलिताङ्गीम्।
येयं सूक्ष्मात् सूक्ष्मतनुस्तां सुखरूपां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ५ ॥

नित्यः शुद्धो निष्कल एको जगदीशः
साक्षी यस्याः सर्गविधौ संहरणे च।
विश्वत्राणकीडनलोलां शिवपत्नीं
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ६ ॥

यस्याः कुक्षौ लीनमखण्डं जगदण्डं
 भूयो भूयः प्रादुरभूत्थितमेव।
 पत्या सार्धं तां रजतादौ विहरन्तीं
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ७ ॥

यस्यामोतं प्रोतमशेषं मणिमाला
 सूत्रे यद्वत् क्वापि चरं चाप्यचरं च।
 तामध्यात्मज्ञानपदव्या गमनीयां
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ८ ॥

नानाकारैः शक्तिकदम्बैर्भुवनानि
 व्याप्य स्वैरं क्रीडति येयं स्वयमेका।
 कल्याणीं तां कल्पलतामानतिभाजां
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ९ ॥

आशापाशक्षेत्रविनाशं विदधानं
 पादाम्भोजध्यानपराणां पुरुषाणाम्।
 ईशामीशार्धाङ्गहरां तामभिरामां
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ १० ॥

प्रातः काले भावविशुद्धः प्रणिधानाद्
 भक्त्या नित्यं जल्पति गौरीदशकं यः।
 वाचां सिद्धिं सम्पदमग्र्यां शिवभक्तिं
 तस्यावश्यं पर्वतपुत्री विदधाति॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
 श्री-गौरीदशकं सम्पूर्णम् ॥

॥ श्यामलादण्डकम् ॥

॥ ध्यानम् ॥

माणिक्यवीणामुपलालयन्तीं
 मदालसां मञ्जुलवाग्विलासाम्।
 माहेन्द्रनीलद्युतिकोमलाङ्गीं
 मातङ्गकन्यां मनसा स्मरामि ॥ १ ॥

चतुर्भुजे चन्द्रकलावतंसे कुचोन्नते कुङ्कुमरागशोणे।
 पुण्ड्रेक्षुपाशाङ्कशपुष्पबाणहस्ते नमस्ते जगदेकमातः ॥ २ ॥

॥ विनियोगः ॥

माता मरकतश्यामा मातङ्गी मदशालिनी।
कुर्यात् कटाक्षं कल्प्याणी कदम्बवनवासिनी ॥

॥ स्तुतिः ॥

जय मातङ्गतनये जय नीलोत्पलद्युते।
जय सङ्गीतरसिके जय लीलाशुकप्रिये ॥

॥ दण्डकम् ॥

जय जननि सुधासमुद्रान्-तरुद्यन्-मणिद्वीप-संरूढ-बिल्वाटवी-मध्य-कल्प-दुमाकल्प-कादम्ब-कान्तार-वासप्रिये कृत्तिवासप्रिये सर्वलोकप्रिये' सादरारब्ध-सङ्गीत-सम्मावना-सम्भ्रमालोल-नीपस्त्रगावद्ध-चूलीसनाथत्रिके सानुमत्पुत्रिके' शेखरीभूत-शीतांशुरेखा-मयूरखावली-बद्ध-सुस्तिग्ध-नीलालकश्रेणि-शङ्गारिते लोकसम्भाविते' कामलीला-धनुः सञ्चिभ-भ्रूलता-पुष्प-सन्दोह-सन्देह-कृष्णोचने वाक्सुधासेचने' चारुगोरोचनापङ्क-केलीलला-माभिरामे सुरामे रमे' प्रोल्लसद्-वालिका-मौक्तिकश्रेणिका-चन्द्रिका-मण्डलोद्घासि-गण्डस्थलन्यस्त-कस्तूरिका-पत्रेखा-समुद्धूत-सौरभ्य-सम्भ्रान्त-भृजाङ्गनागीत-सान्द्रिभवन्-मन्द्रतन्त्रीस्वरे सुस्वरे भास्वरे' वल्लकी-वादन-प्रक्रिया-लोल-तालीदलाबद्ध-ताटङ्क-भूषाविशेषान्विते सिद्ध-सम्मानिते' दिव्यहालाम-दोद्वेलहेलाल-सच्चक्षुरान्दोलन-श्रीसमाक्षिस-कर्णैक-नीलोत्पले श्यामले पूरिताशेष-लोकाभि-वाञ्छाफले श्रीफले' स्वेद-विन्दूल्लसद्-भाल-लावण्य-निष्ठन्द-सन्दोह-सन्देह-कृन्मासिका-मौक्तिके सर्वमन्त्रात्मिके कालिके' मुग्ध-मन्दस्मितो-दारवक्रस्फुरत्-पूर्ण-कर्पूर-ताम्बूल-खण्डोत्करे ज्ञानमुद्राकरे सर्वसम्पत्करे पद्मभास्वत्करे श्रीकरे' कुन्द-पुष्पद्युतिस्तिग्ध-दन्तावली-निर्मलालोल-कृष्णोल-सम्मेल-नस्मेरशोणाधरे चारुवीणाधरे पक्षविम्बाधरे' सुललित-नवयौवनारम्भ-चन्द्रोदयोद्वेल-लावण्य-दुर्घार्णवाविर्भवत्कम्बु-विम्बोक-भृत्कन्थरे सत्कला-मन्दिरे मन्थरे' दिव्य-रत्नप्रभा-बन्धुरच्छन्न-हारादि-भूषा-समुद्योतमाना-नवद्याङ्गशोभे शुभे' रत्न-केयूर-रश्मिच्छटा-पल्लव-प्रोल्लसद्-दोल्लता-राजिते योगिभिः पूजिते' विश्व-दिव्याण्डलव्यास-माणिक्य-तेजः स्फुरत-कङ्कणालङ्कृते विभ्रमालङ्कृते साधुभिः सत्कृते' वासरारम्भ-वेला-समुज्जूम्भ-माणारविन्द-प्रतिद्वन्द्वि-पाणिद्वये सन्ततोद्यद्वये अद्वये' दिव्य-रत्नोर्मिका-दीधिति-स्तोम-सन्ध्यायमा-नाङ्गुली-पल्लवोद्यन्न-खेन्दु-प्रभा-मण्डले सन्नुताखण्डले चित्रभामण्डले प्रोल्लसत्कुण्डले' तारकाराजि-नीकाश-हारावलिस्मेर-चारुस्तना-भोगभारानमन्मध्य-वल्लीवलिच्छेद-वीची-समुद्यत-समुल्लास-सन्दर्शिताकार-सौन्दर्य-रत्नाकरे वल्लकी-भृत्करे किङ्कर-श्रीकरे' हेम-कुम्भोप-मोत्तुङ्ग-वक्षोजभारावनमे त्रिलोकावनमे' लसद्वृत्त-गम्भीर-नाभी-सरस्तीर-शैवाल-शङ्काकर-श्यामरोमावली-भूषणे मञ्जुसम्भाषणे' चारुशिवत्कटीसूत्र-निर्भत्सितानङ्ग-लीला-धनुशिश्चिनी-डम्बरे दिव्यरत्नाम्बरे' पद्मरागोल्लसन्-मेरवला-भास्वर-श्रोणि-शोभाजित-स्वर्ण-भूमृतले चन्द्रिका-शीतले'

विकसित-नवकिंशुकाताम्र-दिव्यांशु-कच्छन्न-चारूरु-शोभा-पराभूत-सिन्दूर-शोणाय-मानेन्द्र-मातङ्ग-
 हस्तार्गले वैभवानर्गले श्यामले' कोमलस्त्रिग्ध-नीलोत्पलोत-पादितानङ्ग-तूरीर-शङ्काकरोदाम-जङ्घालते
 चारुलीलागते' नम्र-दिव्याल-सीमन्तिनि कुन्तलस्त्रिग्ध-नीलप्रभा-पुञ्चसञ्जात-दूर्वाङ्कु-राशङ्क-सारङ्ग-संयोग-
 रिङ्गन्न-खेन्दूज्ज्वले प्रोज्ज्वले निर्मले' प्रहृदेवेश-लक्ष्मीश-भूतेश-तोयेश-वागीश-कीनाश-दैत्येश-यक्षेश-
 वाय्वन्नि-माणिक्य-संहष्ट-कोटीर-बाला-तपोदामलाक्षा-रसारुण्य-तारुण्य-लक्ष्मी-गृहीताङ्गि-पद्मे सुपद्मे
 उमे' सुरुचिर-नवरत्न-पीठस्थिते सुस्थिते रत्नपद्मासने रत्नसिंहासने शङ्खपद्मद्वयोपाश्रिते विश्रिते तत्र
 विम्बेश-दुर्गावटु-क्षेत्रपालैर्युते मत्तमातङ्ग-कन्या-समूहान्विते' मञ्जुलामेनकाद्यङ्गनामानिते भैरवैरष्टभिर्वैष्टिते
 देवि वामादिभिः शक्तिभिः सेविते धात्रि-लक्ष्म्यादि-शक्त्यष्टकैः संयुते मातृकामण्डलैर्मण्डिते' यक्ष-गन्धर्व-
 सिद्धाङ्गना-मण्डलैरर्चिते पञ्चबाणात्मिके पञ्चबाणोन रत्या च सम्भाविते प्रीतिभाजा वसन्तेन चानन्दिते'
 भक्तिभाजां परं श्रेयसे कल्पसे' योगिनां मानसे द्योतसे' छन्दसामोजसा भ्राजसे' गीत-विद्या-विनोदादि तृष्णोन
 कृष्णोन सम्पूज्यसे भक्तिमच्चेतसा वेघसा स्तूयसे विश्वहृद्येन वाद्येन विद्याधरैर्गीर्यसे' श्रवणहरदक्षिणकाण्या
 वीणया किन्नरैर्गीर्यसे यक्षगन्धर्व-सिद्धाङ्गना-मण्डलैरर्च्यसे' सर्वसौभाग्य-वाञ्छावतीभिर्वधूभिः सुराणां
 समाराध्यसे सर्वविद्याविशेषात्मकं चाटुगाथा-समुच्चारणं कण्ठ-मूलोळु-सद्वर्णराजित्रयं कोमलश्यामलो-
 दारपक्षद्वयं तुण्डशोभाति-धूरीभवत् किंशुकाभं तं शुकं लालयन्ती परिक्रीडसे' पाणिपद्मद्वयेना-क्षमालामपि
 स्फाटिकीं ज्ञानसारात्मकं पुस्तकं चापरेणाङ्कुशं पाशमाविभ्रति येन सञ्चिन्त्यसे चेतसा तस्य वक्त्रान्तरात्
 गद्यपद्यात्मिका भारती निःसरेत् येन वा यावका भाकृतिर्भाव्यसे तस्य वश्या भवन्ति ख्रियः पूरुषाः
 येन वा शातकुम्भद्युतिर्भाव्यसे' सोऽपि लक्ष्मीसहस्रैः परिक्रीडते' किं न सिद्ध्येद्वपुः श्यामलं कोमलं
 चन्द्र-चूडान्वितं तावकं ध्यायतः' तस्य लीला सरोवारिधिः' तस्य केलीवनं नन्दनं' तस्य भद्रासनं भूतलं'
 तस्य गीर्द्देवता किङ्करी' तस्य चाऽऽज्ञाकरी श्री-स्वयम्' सर्वतीर्थात्मिके सर्वमन्त्रात्मिके सर्वतन्त्रात्मिके
 सर्वयन्त्रात्मिके' सर्वपीठात्मिके सर्वसत्त्वात्मिके सर्वशक्त्यात्मिके' सर्वविद्यात्मिके सर्वयोगात्मिके
 सर्वरागात्मिके' सर्वशब्दात्मिके सर्ववर्णात्मिके सर्वविश्वात्मिके सर्वगे' हे जगन्मातृके' पाहि मां पाहि मां
 पाहि मां' देवि तुभ्यं नमो देवि तुभ्यं नमो देवि तुभ्यं नमः ॥

॥ इति महाकवि-कालिदासविरचितं श्री-श्यामलादण्डकं सम्पूर्णम् ॥

॥ महिषासुरमर्दिनि-स्तोत्रम् ॥

अयि गिरिनन्दिनि नन्दितमेदिनि विश्वविनोदिनि नन्दिनुते

गिरिवर-विन्ध्य-शिरोधिनिवासिनि विष्णुविलासिनि जिष्णुनुते।

भगवति हे शितिकण्ठकुटुम्बिनि भूरिकुटुम्बिनि भूरिकृते

जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकर्पदिनि शैलसुते ॥ १ ॥

सुरवरवर्षीणि दुर्धरधर्षीणि दुर्मुखमर्षीणि हर्षरते
 त्रिभुवनपोषीणि शङ्करतोषीणि किल्बिषमोषीणि घोषरते।
 दनुज-निरोषीणि दितिसुत-रोषीणि दुर्मद-शोषीणि सिन्धुसुते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥२॥

अयि जगद्म्ब-मद्म्ब-कद्म्ब-वनप्रिय-वासिनि हासरते
 शिखरि शिरोमणि तुङ्ग-हिमालय-शृङ्ग-निजालय-मध्यगते।
 मधु-मधुरे मधु-कैटभ-गञ्जिनि कैटभ-भञ्जिनि रासरते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥३॥

अयि शतखण्ड-विखण्डित-रुण्ड-वितुण्डित-शुण्ड-गजाधिपते
 रिपु-गज-गण्ड-विदारण-चण्ड-पराक्रम-शुण्ड-मृगाधिपते।
 निज-भुज-दण्ड-निपातित-खण्ड-विपातित-मुण्ड-भटाधिपते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥४॥

अयि रण-दुर्मद-शत्रु-वधोदित-दुर्धर-निर्जर-शक्तिभृते
 चतुर-विचार-धुरीण-महाशिव-दूतकृत-प्रमथाधिपते।
 दुरित-दुरीह-दुराशय-दुर्मति-दानवदूत-कृतान्तमते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥५॥

अयि शरणागत-वैरि-वधूवर-वीर-वराभय-दायकरे
 त्रिभुवन-मस्तक-शूल-विरोधि शिरोधि कृतामल-शूलकरे।
 दुमिदुमि-तामर-दुन्दुभिनाद-महो-मुखरीकृत-तिग्मकरे
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥६॥

अयि निज-हुङ्कृति मात्र-निराकृत-धूम्रविलोचन-धूम्रशते
 समर-विशोषित-शोणित-बीज-समुद्धव-शोणित-बीजलते।
 शिव-शिव-शुम्म-निशुम्म-महाहव-तर्पित-भूत-पिशाचरते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥७॥

धनुरनु-सङ्ग-रणक्षणसङ्ग-परिस्फुर-दङ्ग-नटत्कटके
 कनक-पिशङ्ग-पृष्टक-निषङ्ग-रसद्धट-शृङ्ग-हतावटुके।
 कृत-चतुरङ्ग-बलक्षिति-रङ्ग-घटद्वहुरङ्ग-रटद्वटुके
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥८॥

जय जय जप्य-जयेजय-शब्द-परस्तुति-तत्पर-विश्वनुते
 भण-भण-भिञ्जिमि-भिङ्कृत-नूपुर-सिञ्जित-मोहित-भूतपते।
 नटित-नटार्ध-नटीनट-नायक-नाटित-नाट्य-सुगानरते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥९॥

अयि सुमनः सुमनः सुमनः सुमनः सुमनोहर-कान्तियुते
 श्रित-रजनी-रजनी-रजनी-रजनी-रजनीकर-वक्रवृते।
 सुनयन-विभ्रमर-भ्रमर-भ्रमर-भ्रमर-भ्रमराधिपते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १० ॥

सहित-महाहव-मल्लम-तल्लिक-मल्लित-रल्लक-मल्लरते
 विरचित-वल्लिक-पल्लिक-मल्लिक-भिल्लिक-भिल्लिक-वर्गवृते।
 सितकृत-फुल्लसमुल्ल-सितारुण-तल्लज-पल्लव-सल्ललिते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ ११ ॥

अविरल-गण्ड-गलन्मद-मेदुर-मत्त-मत्तज्ज-राजपते
 त्रिभुवन-भूषण-भूत-कलानिधि रूप-पयोनिधि राजसुते।
 अयि सुद-तीजन-लालसमानस-मोहन-मन्मथ-राजसुते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १२ ॥

कमल-दलामल-कोमल-कान्ति कलाकलितामल-भाललते
 सकल-विलास-कलानिलयक्रम-केलि-चलत्कल-हंसकुले।
 अलिकुल-सङ्कुल-कुवलय-मण्डल-मौलिमिलङ्कुलालि-कुले
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १३ ॥

करमुरली-रव-वीजित-कूजित-लजित-कोकिल-मञ्जुमते
 मिलित-पुलिन्द-मनोहर-गुञ्जित-रञ्जितशैल-निकुञ्जगते।
 निजगुणभूत-महाशबरीगण-सदुण-सम्भूत-केलितले
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १४ ॥

कटिटट-पीत-दुकूल-विचित्र-मयूरव-तिरस्कृत-चन्द्ररुचे
 प्रणत-सुरासुर-मौलिमणिस्फुर-दंशुल-सन्नरव-चन्द्ररुचे।
 जित-कनकाचल-मौलिपदोर्जित-निर्भर-कुञ्जर-कुम्भकुचे
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १५ ॥

विजित-सहस्रकरैक-सहस्रकरैक-सहस्रकरैकनुते
 कृतसुरतारक-सङ्खरतारक-सङ्खरतारक-सूनुसुते ।
 सुरथ-समाधि समानसमाधि समाधिसमाधि सुजातरते
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १६ ॥

पदकमलं करुणानिलये वरिवस्यति योऽनुदिनं स शिवे
 अयि कमले कमलानिलये कमलानिलयः स कथं न भवेत्।
 तव पदमेव परम्पदमित्यनुशीलयतो मम किं न शिवे
 जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ॥ १७ ॥

कनकलसत्कल-सिन्धुजलैरनुसिंचिनुते गुण-रङ्गभुवं
भजति स किं न शाचीकुच-कुम्भ-तटी-परिरम्भ-सुखानुभवम्।
तव चरणं शरणं करवाणि नतामरवाणि निवासि शिवं
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥ १८॥

तव विमलेन्दुकुलं वदनेन्दुमलं सकलं ननु कूलयते
किमु पुरुहृत-पुरीन्दुमुखी-सुमुखीभिरसौ विमुखी क्रियते।
मम तु मतं शिवनामधने भवती कृपया किमुत क्रियते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥ १९॥

अयि मयि दीनदयालुतया कृपयैव त्वया भवितव्यमुमे
अयि जगतो जननी कृपयाऽसि यथाऽसि तथाऽनुमितासिरते।
यदुचितमत्र भवत्युररि कुरुतादुरुतापमपाकुरुते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते॥ २०॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
श्री-महिषासुरमर्दिनि-स्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ शीतलाष्टकम् ॥

अस्य श्रीशीतलास्तोत्रस्य महादेव ऋषिः।
अनुष्टुप् छन्दः। शीतला देवता। लक्ष्मीर्बीजम्।
भवानी शक्तिः। सर्वविस्फोटकनिवृत्यर्थं जपे विनियोगः॥

ईश्वर उवाच

वन्देऽहं शीतलां देवीं रासभस्थां दिग्म्बराम्।
मार्जनीकलशोपेतां शूर्पालङ्कृतमस्तकाम्॥ १॥

वन्देऽहं शीतलां देवीं सर्वरोगभयापहाम्।
यामासाद्य निवर्त्तेत विस्फोटकभयं महत्॥ २॥

शीतले शीतले चेति यो ब्रूयाद्वाहपीडितः।
विस्फोटकभयं घोरं क्षिप्रं तस्य प्रणश्यति॥ ३॥

यस्त्वामुदकमध्ये तु ध्यात्वा सम्पूजयेन्नरः।
विस्फोटकभयं घोरं गृहे तस्य न जायते॥ ४॥

शीतले ज्वरदग्धस्य पूतिगन्ध्ययुतस्य च।
प्रणष्ठचक्षुषः पुंसस्त्वामाहुर्जीवनौषधम्॥ ५॥

शीतले तनुजान् रोगान् नृणां हुरसि दुस्त्यजान्।
विस्फोटकविदीर्णानां त्वमेकाऽमृतवर्षिणी ॥ ६ ॥

गलगण्डग्रहा रोगा ये चान्ये दारुणा नृणाम्।
त्वदनुध्यानमात्रेण शीतले यान्ति सङ्घयम् ॥ ७ ॥

न मन्त्रो नौषधं तस्य पापरोगस्य विद्यते।
त्वामेकां शीतले धात्रीं नान्यां पश्यामि देवताम् ॥ ८ ॥

मृणालतन्तुसदृशीं नाभिहृन्मध्यसंस्थिताम्।
यस्त्वां सञ्चिन्तयेदेवि तस्य मृत्युर्न जायते ॥ ९ ॥

अष्टकं शीतलादेव्या यो नरः प्रपठेत्सदा।
विस्फोटकभयं घोरं गृहे तस्य न जायते ॥ १० ॥

श्रोतव्यं पठितव्यं च श्रद्धाभक्तिसमन्वितैः।
उपसर्गविनाशाय परं स्वस्त्ययनं महत् ॥ ११ ॥

शीतले त्वं जगन्माता शीतले त्वं जगत्पिता।
शीतले त्वं जगद्वात्री शीतलायै नमो नमः ॥ १२ ॥

रासभो गर्दभश्वैव खरो वैशाखवनन्दनः।
शीतलावाहनश्वैव दूर्वाकन्दनिकृन्तनः ॥ १३ ॥

एतानि खरनामानि शीतलाये तु यः पठेत्।
तस्य गेहे शिशूनां च शीतलारुडः न जायते ॥ १४ ॥

शीतलाष्टकमेवेदं न देयं यस्यकस्यचित्।
दातव्यं च सदा तस्मै श्रद्धाभक्तियुताय वै ॥ १५ ॥

॥ इति श्री-स्कान्दपुराणे श्री-शीतलाष्टकं सम्पूर्णम् ॥

॥ अन्नपूर्णास्तोत्रम् ॥

नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी
निर्धूताखिलघोरपावनकरी प्रत्यक्षमाहेश्वरी।
प्रालेयाचलवंशपावनकरी काशीपुराधीश्वरी
भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ १ ॥

नानारत्नविचित्रभूषणकरी हेमाम्बराडम्बरी
 मुक्ताहारविलम्बमानविलसद्-वक्षोजकुम्भान्तरी।
 काश्मीरागरुवासिता रुचिकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ २ ॥

योगानन्दकरी रिपुक्षयकरी धर्मैकनिष्ठाकरी
 चन्द्राकांनलभासमानलहरी त्रैलोक्यरक्षाकरी।
 सर्वैश्वर्यकरी तपःफलकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ ३ ॥

कैलासाचलकन्द्रालयकरी गौरी उमा शङ्करी
 कौमारी निगमार्थगोचरकरी ओङ्कारबीजाक्षरी।
 मोक्षद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ ४ ॥

दृश्यादश्यविभूतिवाहनकरी ब्रह्माण्डभाण्डोदरी
 लीलानाटकसूत्रखेलनकरी विज्ञानदीपाङ्कुरी।
 श्रीविश्वेशमनःप्रसादनकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ ५ ॥

आदिक्षान्तसमस्तवर्णनकरी शम्भोस्त्रिभावाकरी
 काश्मीरा त्रिपुरेश्वरी त्रिनयनी विश्वेश्वरी शर्वरी।
 स्वर्गद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ ६ ॥

उर्वी सर्वजनेश्वरी जयकरी माता कृपासागरी
 वेणीनीलसमानकुन्तलधरी नित्यानन्दानेश्वरी।
 साक्षान्मोक्षकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ ७ ॥

देवी सर्वविचित्ररत्नरचिता दाक्षायणी सुन्दरी
 वामे स्वादुपयोधरा प्रियकरी सौभाग्यमाहेश्वरी।
 भक्ताभीष्टकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ ८ ॥

चन्द्राकार्नलकोटिकोटिसदृशी चन्द्रांशुविम्बाधरी
 चन्द्राकार्निसमानकुण्डलधरी चन्द्राकर्वर्णेश्वरी।
 मालापुस्तकपाशसाङ्कुशधरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ ९ ॥

क्षत्रत्राणकरी महाऽभयकरी माता कृपासागरी
 सर्वानन्दकरी सदा शिवकरी विश्वेश्वरी श्रीधरी।
 दक्षाकन्दकरी निरामयकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी माताऽन्नपूर्णेश्वरी ॥ १० ॥

अन्नपूर्णे सदापूर्णे शङ्करप्राणवल्लभे।
 ज्ञानवैराग्यसिद्ध्यर्थं भिक्षां देहि च पार्वति ॥

माता च पार्वती देवी पिता देवो महेश्वरः।
 बान्धवाः शिवभक्ताश्च स्वदेशो भुवनत्रयम् ॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
 श्री-अन्नपूर्णास्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ दुर्गापञ्चरत्नम् ॥

ते ध्यान-योगानुगता अपश्यन्
 त्वामेव देवीं स्वगुणैर्निर्गूढाम्।
 त्वमेव शक्तिः परमेश्वरस्य
 मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि ॥ १ ॥

देवात्मशक्तिः श्रुतिवाक्यगीता
 महर्षि लोकस्य पुरः प्रसन्ना।
 गुहा परं व्योम सतः प्रतिष्ठा
 मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि ॥ २ ॥

परास्य शक्तिर्विविधैव श्रूयसे
 श्वेताश्व-वाक्योदित-देवि दुर्गे।
 स्वाभाविकी ज्ञानबलक्रिया ते
 मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि ॥ ३ ॥

देवात्मशब्देन शिवात्मभूता
यत्कूर्मवायव्यवचो विवृत्या।
त्वं पाशविच्छेदकरी प्रसिद्धा
मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि ॥४॥

त्वं ब्रह्मपुच्छा विविधा मयूरी
ब्रह्म-प्रतिष्ठाऽस्युपदिष्ट-गीता।
ज्ञानस्वरूपात्मतयाऽखिलानां
मां पाहि सर्वेश्वरि मोक्षदात्रि ॥५॥

॥इति श्री-काञ्चीजगद्गुरु-श्री-चन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वती-श्रीचरणैः विरचितं श्री-दुर्गापञ्चरत्नं सम्पूर्णम्॥

॥दुर्गास्तोत्रम्॥

श्री-नारायण उवाच

स्तोत्रं च श्रूयतां ब्रह्मन् सर्वविद्विनाशकम्।
सुखदं मोक्षदं सारं भवसन्तारकारणम्॥

श्रीकृष्ण उवाच

त्वमेव सर्वजननी मूलप्रकृतिरीश्वरी।
त्वमेवाऽद्या सृष्टिविधौ स्वेच्छया त्रिगुणात्मिका ॥१॥

कार्यार्थं सगुणा त्वं च वस्तुतो निर्गुणा स्वयम्।
परब्रह्मस्वरूपा त्वं सत्या नित्या सनातनी ॥२॥

तेजःस्वरूपा परमा भक्तानुग्रहविग्रहा।
सर्वस्वरूपा सर्वेशा सर्वाधारा परात्परा ॥३॥

सर्वबीजस्वरूपा च सर्वपूज्या निराश्रया।
सर्वज्ञा सर्वतोभद्रा सर्वमङ्गलमङ्गला ॥४॥

सर्वबुद्धिस्वरूपा च सर्वशक्तिस्वरूपिणी।
सर्वज्ञानप्रदा देवी सर्वज्ञा सर्वभाविनी ॥५॥

त्वं स्वाहा देवदाने च पितृदाने स्वधा स्वयम्।
दक्षिणा सर्वदाने च सर्वशक्तिस्वरूपिणी ॥६॥

निद्रा त्वं च दया त्वं च तृष्णा त्वं चाऽत्मनः प्रिया।
क्षुत्क्षान्तिः शान्तिरीशा च कान्तिस्तुष्टिश्च शाश्वती ॥७॥

श्रद्धा पुष्टिश्च तन्द्रा च लज्जा शोभा प्रभा तथा।
 सतां सम्पत्स्वरूपा श्रीर्विपत्तिरसतामिह॥८॥
 प्रीतिरूपा पुण्यवतां पापिनां कलहाङ्कुरा।
 शश्वत्कर्ममयी शक्तिः सर्वदा सर्वजीविनाम्॥९॥
 देवेभ्यः स्वपदो दात्री धातुर्धात्री कृपामयी।
 हिताय सर्वदेवानां सर्वासुरविनाशिनी॥१०॥
 योगनिद्रा योगरूपा योगदात्री च योगिनाम्।
 सिद्धिस्वरूपा सिद्धानां सिद्धिदा सिद्धियोगिनी॥११॥
 माहेश्वरी च ब्रह्माणी विष्णुमाया च वैष्णवी।
 भद्रदा भद्रकाली च सर्वलोकभयङ्करी॥१२॥
 ग्रामे ग्रामे ग्रामदेवी गृहदेवी गृहे गृहे।
 सतां कीर्तिः प्रतिष्ठा च निन्दा त्वमसतां सदा॥१३॥
 महायुद्धे महामारी दुष्टसंहाररूपिणी।
 रक्षास्वरूपा शिष्टानां मातेव हितकारिणी॥१४॥
 वन्द्या पूज्या स्तुता त्वं च ब्रह्मादीनां च सर्वदा।
 ब्राह्मण्यरूपा विप्राणां तपस्या च तपस्विनाम्॥१५॥
 विद्या विद्यावतां त्वं च बुद्धिर्बुद्धिमतां सताम्।
 मेधा स्मृतिस्वरूपा च प्रतिभा प्रतिभावताम्॥१६॥
 राज्ञां प्रतापरूपा च विशां वाणिज्यरूपिणी।
 सृष्टौ सृष्टिस्वरूपा त्वं रक्षारूपा च पालने॥१७॥
 तथाऽन्ते त्वं महामारी विश्वे विश्वैश्च पूजिते।
 कालरात्रिर्महारात्रिर्मोहरात्रिश्च मोहिनी॥१८॥
 दुरत्यया मे माया त्वं यया सम्मोहितं जगत्।
 यया मुग्धो हि विद्वांश्च मोक्षमार्गं न पश्यति॥१९॥

॥ फलश्रुतिः ॥

इत्यात्मना कृतं स्तोत्रं दुर्गाया दुर्गनाशनम्।
 पूजाकाले पठेद्यो हि सिद्धिर्भवति वाञ्छिता॥२०॥
 वन्ध्या च काकवन्ध्या च मृतवत्सा च दुर्भगा।
 श्रुत्वा स्तोत्रं वर्षमेकं सुपुत्रं लभते ध्रुवम्॥२१॥

कारागारे महाघोरे यो बद्धो दृढबन्धने।
श्रुत्वा स्तोत्रं मासमेकं बन्धनान्मुच्यते ध्रुवम्॥ २२ ॥

यक्षमग्रस्तो गलत्कुषी महाशूली महाज्वरी।
श्रुत्वा स्तोत्रं वर्षमेकं सद्यो रोगात् प्रमुच्यते॥ २३ ॥

पुत्रभेदे प्रजाभेदे पत्नीभेदे च दुर्गतः।
श्रुत्वा स्तोत्रं मासमेकं लभते नात्र संशयः॥ २४ ॥

राजद्वारे श्मशाने च महारण्ये रणस्थले।
हिंस्त्रजन्तुसमीपे च श्रुत्वा स्तोत्रं प्रमुच्यते॥ २५ ॥

गृहदाहे च दावाग्नौ दस्युसैन्यसमन्विते।
स्तोत्रश्रवणमात्रेण लभते नात्र संशयः॥ २६ ॥

महादरिद्रो मूर्खश्च वर्ष स्तोत्रं पठेत्तु यः।
विद्यावान् धनवांश्चैव स भवेन्नात्र संशयः॥ २७ ॥

॥ इति श्रीब्रह्मवैर्वर्तमहापुराणे प्रकृतिखण्डे षष्ठितमेऽध्याये श्री-नारद-नारायण-संवादे दुर्गोपाख्याने
श्री-कृष्णविरचितं श्री-दुर्गास्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ दुर्गाचन्द्रकलास्तुतिः ॥

वेघोहरीश्वरस्तुत्यां विहर्त्री विन्ध्यभूधरे।
हरप्राणेश्वरीं वन्दे हन्त्रीं विबुधविद्विषाम्॥ १ ॥

अभ्यर्थनेन सरसीरुहसम्भवस्य
त्यक्तवोदिता भगवदक्षिपिधानलीलाम्।
विश्वेश्वरी विपदपाकरणे पुरस्तात्
माता ममास्तु मधुकैटभयोर्निंहन्त्री॥ २ ॥

प्राङ्गिरेषु निहितैर्निजशक्तिलेशौः
एकीभवद्द्विरुदिताऽखिललोकगुप्त्यै ।
सम्पन्नशक्तिनिकरा च तदायुधस्थैः
माता ममास्तु महिषान्तकरी पुरस्तात्॥ ३ ॥

प्रालेयशौलतनयातनुकान्तिसम्पत्-
कोशोदिता कुवलयच्छविचारुदेहा।
नारायणी नमदभीप्सितकल्पवल्ली
सुप्रीतिमावहतु शुभनिशुभमहन्त्री॥ ४ ॥

विश्वेश्वरीति महिषान्तकरीति यस्याः
 नारायणीत्यपि च नामभिरङ्कितानि।
 सूक्तानि पञ्चजभुवा च सुरर्षिभिश्च
 दृष्टानि पावकमुखैश्च शिवां भजे ताम्॥५॥

उत्पत्तिदैत्यहननस्तवनात्मकानि
 संरक्षकाण्यखिलभूतहिताय यस्याः।
 सूक्तान्यशोषनिगमान्तविदः पठन्ति
 तां विश्वमातरमजस्त्रमभिष्ठवीमि॥६॥

ये वैप्रचित्तपुनरुत्थितशुभ्यमुख्यैः
 दुर्भिक्षघोरसमयेन च कारितासु।
 आविष्कृताखिजगदार्तिषु रूपभेदाः
 तैरम्बिका समभिरक्षतु मां विपन्न्यः॥७॥

सूक्तं यदीयमरविन्दभवादिदृष्टम्
 आवर्त्य देव्यनुपदं सुरथः समाधिः।
 द्वावप्यवापतुरभीष्मनन्यलभ्यं
 तामादिदेवतरुणीं प्रणमामि मूर्धा॥८॥

माहिष्मतीतनुभवं च रुरुं च हन्तुम्
 आविष्कृतैर्निजरसादवतारभेदैः ।
 अष्टादशाहतनवाहतकोटिसङ्घैः
 अम्बा सदा समभिरक्षतु मां विपन्न्यः॥९॥

एतच्चरित्रमखिलं लिखितं हि यस्याः
 सम्पूजितं सदन एव निवेशितं वा।
 दुर्गं च तारयति दुस्तरमप्यशोषं
 श्रेयः प्रयच्छति च सर्वमुमां भजे ताम्॥१०॥

यत्पूजनस्तुतिनमस्कृतिभिर्भवन्ति
 प्रीताः पितामहरमेशहरास्त्रयोऽपि।
 तेषामपि स्वकगुणैर्ददती वपूषि
 तामीश्वरस्य तरुणीं शरणं प्रपद्ये॥११॥

कान्तारमध्यदृढलभतयाऽवसन्नाः
 मग्नाश्च वारिधिजले रिपुभिश्च रुद्धाः।
 यस्याः प्रपद्य चरणौ विपदस्तरन्ति
 सा मे सदाऽस्तु हृदि सर्वजगत्सवित्री॥१२॥

बन्धे वधे महति मृत्युभये प्रसक्ते
 वित्तक्षये च विविधे य महोपतापे।
 यत्पादपूजनमिह प्रतिकारमाहुः
 सा मे समस्तजननी शरणं भवानी ॥ १३ ॥

बाणासुरप्रहितपञ्चगबन्धमोक्षः
 तद् बाहुदर्पदलनादुषया च योगः।
 प्राद्युम्निना द्रुतमलभ्यत यत्प्रसादात्
 सा मे शिवा सकलमप्यशुभं क्षिणोतु ॥ १४ ॥

पापः पुलस्त्यतनयः पुनरुत्थितो माम्
 अद्यापि हर्तुमयमागत इत्युदीतम्।
 यत्सेवनेन भयमिन्द्रयाऽवधूतं
 तामादिदेवतरुणीं शरणं गतोऽस्मि ॥ १५ ॥

यद् ध्यानजं सुखमवाप्यमनन्तपुण्यैः
 साक्षात्तमच्युतपरिग्रहमाश्ववापुः ।
 गोपाङ्गनाः किल यदर्चनपुण्यमात्राः
 सा मे सदा भगवती भवतु प्रसन्ना ॥ १६ ॥

रात्रिं प्रपद्य इति मन्त्रविदः प्रपन्नान्
 उद्घोष्य मृत्यवधिमन्यफलैः प्रलोभ्य।
 बुद्धा च तद्विमुखतां प्रतनं नयन्तीम्
 आकाशमादिजननीं जगतां भजे ताम् ॥ १७ ॥

देशकालेषु दुष्टेषु दुर्गाचन्द्रकलास्तुतिः।
 सन्ध्ययोरनुसन्धेया सर्वापद्विनिवृत्तये ॥ १८ ॥
 ॥ इति श्रीदुर्गाचन्द्रकलास्तुतिः सम्पूर्णा ॥

॥ दुर्गास्तोत्रम् (युधिष्ठिरकृतम्) ॥

वैशम्पायन उवाच

विराटनगरं रम्यं गच्छमानो युधिष्ठिरः।
 अस्तुवन्मनसा देवीं दुर्गां त्रिभुवनेश्वरीम् ॥ १ ॥

यशोदागर्भसम्भूतां नारायणवरप्रियाम्।
 नन्दगोपकुले जातां मङ्गल्यां कुलवर्धनीम् ॥ २ ॥

कंसविद्रावणकरीमसुराणां क्षयङ्करीम्।
 शिलातटविनिक्षिप्तामाकाशं प्रति गामिनीम्॥ ३॥
 वासुदेवस्य भगिनीं दिव्यमाल्यविभूषिताम्।
 दिव्याम्बरधरां देवीं खड्डखेटकधारिणीम्॥ ४॥
 भारावतरणे पुण्ये ये स्मरन्ति सदा शिवाम्।
 तान् वै तारयसे पापात्पङ्के गामिव दुर्बलाम्॥ ५॥
 स्तोतुं प्रचक्रमे भूयो विविधैः स्तोत्रसम्भवैः।
 आमन्त्र्य दर्शनाकाङ्क्षी राजा देवीं सहानुजः॥ ६॥
 नमोऽस्तु वरदे कृष्णे कुमारि ब्रह्मचारिणि।
 बालार्कसदृशाकारे पूर्णचन्द्रनिमानने॥ ७॥
 चतुर्भुजे चतुर्वक्त्रे पीनश्रोणिपयोधरे।
 मयूरपिच्छवलये केयूराङ्गदधारिणि॥ ८॥
 भासि देवि यथा पद्मा नारायणपरिग्रहः।
 स्वरूपं ब्रह्मचर्यं च विशदं तव खेचरि॥ ९॥
 कृष्णच्छविसमा कृष्णा सङ्कर्षणसमानना।
 बिभ्रती विपुलौ बाहू शक्वजसमुच्छ्रयौ॥ १०॥
 पात्री च पङ्कजी घण्टी स्त्री विशुद्धा च या भुवि।
 पाशं धनुर्महाचक्रं विविधान्यायुधानि च॥ ११॥
 कुण्डलाभ्यां सुपूर्णाभ्यां कर्णाभ्यां च विभूषिता।
 चन्द्रविस्पर्धिना देवि मुखेन त्वं विराजसे॥ १२॥
 मुकुटेन विचित्रेण केशबन्धेन शोभिना।
 भुजङ्गभोगवासेन श्रोणिसूत्रेण राजता॥ १३॥
 विभ्राजसे चाबद्धेन भोगेनेवेह मन्दरः।
 ध्वजेन शिखिपिच्छानामुच्छ्रितेन विराजसे॥ १४॥
 कौमारं व्रतमास्थाय त्रिदिवं पावितं त्वया।
 तेन त्वं स्तूयसे देवि त्रिदशैः पूज्यसेऽपि च॥ १५॥
 त्रैलोक्यरक्षणार्थाय महिषासुरनाशिनि।
 प्रसन्ना मे सुरश्रेष्ठे दयां कुरु शिवा भव॥ १६॥

जया त्वं विजया चैव सङ्घामे च जयप्रदा।
ममापि विजयं देहि वरदा त्वं च साम्रतम्॥ १७॥

विन्ध्ये चैव नगश्रेष्ठे तव स्थानं हि शाश्वतम्।
कालि कालि महाकालि शीघ्रुमांसपशुप्रिये॥ १८॥

कृतानुयात्रा भूतैस्त्वं वरदा कामचारिणी।
भारावतारे ये च त्वां संस्मरिष्यन्ति मानवाः॥ १९॥

प्रणमन्ति च ये त्वां हि प्रभाते तु नरा भुवि।
न तेषां दुर्लभं किञ्चित्पुत्रतो धनतोऽपि वा॥ २०॥

दुर्गात्तारयसे दुर्गे तत् त्वं दुर्गा स्मृता जनैः।
कान्तारेष्ववसन्नानां ममानां च महार्णवे।
दस्युभिर्वा निरुद्धानां त्वं गतिः परमा नृणाम्॥ २१॥

जलप्रतरणे चैव कान्तारेष्वटवीषु च।
ये स्मरन्ति महादेवि न च सीदन्ति ते नराः॥ २२॥

त्वं कीर्तिः श्रीधृतिः सिद्धिर्हीर्विद्या सन्ततिर्मतिः।
सन्ध्या रात्रिः प्रभा निद्रा ज्योत्स्ना कान्तिः क्षमा दया॥ २३॥

नृणां च बन्धनं मोहं पुत्रनाशं धनक्षयम्।
व्याधिं मृत्युं भयं चैव पूजिता नाशयिष्यसि॥ २४॥

सोऽहं राज्यात्परिभ्रष्टः शरणं त्वां प्रपन्नवान्।
प्रणतश्च यथा मूर्धा तव देवि सुरेश्वरि॥ २५॥

त्राहि मां पद्मपत्राक्षिं सत्ये सत्या भवस्व नः।
शरणं भव मे दुर्गे शरणे भक्तवत्सले॥ २६॥

एवं स्तुता हि सा देवी दर्शयामास पाण्डवम्।
उपगम्य तु राजानमिदं वचनमब्रवीत्॥ २७॥

देव्युवाच

शृणु राजन्महाबाहो मदीयं वचनं प्रभो।
भविष्यत्यचिरादेव सङ्घामे विजयस्तव॥ २८॥

मम प्रसादान्निर्जित्य हत्वा कौरववाहिनीम्।
राज्यं निष्कण्टकं कृत्वा भोक्ष्यसे मेदिनीं पुनः॥ २९॥

भ्रातृभिः सहितो राजनीतिं प्राप्त्यसि पुष्कलाम्।
मत्प्रसादाच्च ते सौरव्यमारोग्यं च भविष्यति ॥ ३० ॥

ये च सङ्खीर्तयिष्यन्ति लोके विगतकल्पषाः।
तेषां तुष्टा प्रदास्यामि राज्यमायुर्वपुः सुतम् ॥ ३१ ॥

प्रवासे नगरे वाऽपि सङ्खामे शत्रुसङ्कटे।
अटव्यां दुर्गकान्तारे सागरे गहने गिरौ ॥ ३२ ॥

ये स्मरिष्यन्ति मां राजन् यथाऽहं भवता स्मृता।
न तेषां दुर्लभं किञ्चिदस्मिन् लोके भविष्यति ॥ ३३ ॥

इदं स्तोत्रवरं भक्त्या शृणुयाद्वा पठेत वा।
तस्य सर्वाणि कार्याणि सिद्धिं यास्यन्ति पाण्डवाः ॥ ३४ ॥

मत्प्रसादाच्च वः सर्वान्विराटनगरे स्थितान्।
न प्रज्ञास्यन्ति कुरवो नरा वा तन्निवासिनः ॥ ३५ ॥

इत्युक्त्वा वरदा देवी युधिष्ठिरमरिन्दमम्।
रक्षां कृत्वा च पाण्डुनां तत्रैवान्तरधीयत ॥ ३६ ॥

॥ इति श्रीमन्महाभारते विराटपर्वणि पाण्डवप्रवेशपर्वणि अष्टमोऽध्यायः ॥

॥ दुर्गा-स्तुतिः (अर्जुन-कृता) ॥

सङ्ख्य उवाच

धार्तराष्ट्रबलं दृष्ट्वा युद्धाय समुपस्थितम्।
अर्जुनस्य हितार्थाय कृष्णो वचनमब्रवीत् ॥ १ ॥

श्रीभगवानुवाच

शुचिर्भूत्वा महाबाहो सङ्खामाभिमुखे स्थितः।
पराजयाय शत्रूणां दुर्गास्तोत्रमुदीरय ॥ २ ॥

सङ्ख्य उवाच

एवमुक्तोऽर्जुनः सङ्खे वासुदेवेन धीमता।
अवतीर्य रथात्पार्थः स्तोत्रमाह कृताञ्जलिः ॥ ३ ॥

अर्जुन उवाच

नमस्ते सिद्धसेनानि आर्ये मन्दरवासिनि।
कुमारि कालि कापालि कपिले कृष्णपिङ्गले ॥ ४ ॥

भद्रकालि नमस्तुभ्यं महाकालि नमोऽस्तु ते।
 चण्डि चण्डे नमस्तुभ्यं तारिणि वरवर्णिनि ॥५॥

कात्यायनि महाभागे करालि विजये जये।
 शिखिपिच्छध्वजधरे नानाभरणभूषिते ॥६॥

अदृश्यूलप्रहरणे खञ्जखेटकधारिणि।
 गोपेन्द्रस्यानुजे ज्येष्ठे नन्दगोपकुलोद्धवे ॥७॥

महिषासृक्षिप्रये नित्यं कौशिकि पीतवासिनि।
 अदृहासे कोकमुखे नमस्तेऽस्तु रणप्रिये ॥८॥

उमे शाकम्भरि श्वेते कृष्णे कैटभनाशिनि।
 हिरण्याक्षि विरूपाक्षि सुधूम्राक्षि नमोऽस्तु ते ॥९॥

वेदश्रुति महापुण्ये ब्रह्मण्ये जातवेदसि।
 जम्बूकटकचैत्येषु नित्यं सन्निहितालये ॥१०॥

त्वं ब्रह्मविद्या विद्यानां महानिद्रा च देहिनाम्।
 स्कन्दमातर्भगवति दुर्गे कान्तारवासिनि ॥११॥

स्वाहाकारः स्वधा चैव कला काष्ठा सरस्वती।
 सावित्री वेदमाता च तथा वेदान्त उच्यते ॥१२॥

स्तुताऽसि त्वं महादेवि विशुद्धेनान्तरात्मना।
 जयो भवतु मे नित्यं त्वत्प्रसादाद्रणाजिरे ॥१३॥

कान्तारभयदुर्गेषु भक्तानां चाऽऽलयेषु च।
 नित्यं वससि पाताले युद्धे जयसि दानवान् ॥१४॥

त्वं जम्भनी मोहिनी च माया ह्रीः श्रीस्तथैव च।
 सन्ध्या प्रभावती चैव सावित्री जननी तथा ॥१५॥

तुष्टिः पुष्टिधृतिर्दीप्तिश्वन्द्रादित्यविवर्धिनी।
 भूतिर्भूतिमतां सद्व्युती वीक्ष्यसे सिद्धचारणैः ॥१६॥

सञ्जय उवाच

ततः पार्थस्य विज्ञाय भक्ति मानवत्सला।
 अन्तरिक्षगतोवाच गोविन्दस्याग्रतः स्थिता ॥१७॥

देव्युवाच

स्वल्पेनैव तु कालेन शत्रूञ्जेष्यसि पाण्डव।
नरस्त्वमसि दुर्धर्ष नारायणसहायवान्॥ १८॥

अजेयस्त्वं रणेरीणामपि वज्रभृतः स्वयम्।
इत्येवमुक्त्वा वरदा क्षणेनान्तरधीयत॥ १९॥

लब्ध्वा वरं तु कौन्तेयो मेने विजयमात्मनः।
आरुरोह ततः पार्थो रथं परमसम्मतम्॥ २०॥

कृष्णार्जुनावेकरथौ दिव्यौ शङ्खौ प्रदध्मतुः।
य इदं पठते स्तोत्रं कल्य उत्थाय मानवः॥ २१॥

यक्षरक्षःपिशाचेभ्यो न भयं विद्यते सदा।
न चापि रिपवस्तेभ्यः सर्पाद्या ये च दंष्ट्रिणः॥ २२॥

न भयं विद्यते तस्य सदा राजकुलादपि।
विवादे जयमाप्नोति बद्धो मुच्यति बन्धनात्॥ २३॥

दुर्गं तरति चावश्यं तथा चोरैर्विमुच्यते।
सङ्घामे विजयेन्नित्यं लक्ष्मीं प्राप्नोति केवलाम्॥ २४॥

आरोग्यबलसम्पन्नो जीवेद्वर्षशतं तथा।
एतहृष्टं प्रसादात्तु मया व्यासस्य धीमतः॥ २५॥

मोहादेतौ न जानन्ति नरनारायणावृषी।
तव पुत्रा दुरात्मानः सर्वे मन्युवशानुगाः॥ २६॥

प्राप्तकालमिदं वाक्यं कालपाशेन कुणिठताः।
द्वैपायनो नारदश्च कण्वो रामस्तथाऽनघः।
अवारयस्त्व द्वातं न चासौ तद्गृहीतवान्॥ २७॥

यत्र धर्मो द्युतिः कान्तिर्यत्र हीः श्रीस्तथा मतिः।
यतो धर्मस्ततः कृष्णो यतः कृष्णस्ततो जयः॥ २८॥

॥ इति श्रीमन्महाभारते भीष्मपर्वणि श्रीमद्भगवद्गीतापर्वणि त्रयोविंशोऽध्यायः ॥

॥ परशुरामकृत-दुर्गास्तोत्रम् ॥

श्री-परशुराम उवाच

श्रीकृष्णस्य च गोलोके परिपूर्णतमस्य च।
 आविर्भूता विग्रहतः परा सृष्टुन्मुखस्य च ॥ १ ॥
 सूर्यकोटिप्रभायुक्ता वस्त्रालङ्कारभूषिता।
 वहिशुद्धांशुकाधाना सुस्मिता सुमनोहरा ॥ २ ॥
 नवयौवनसम्पन्ना सिन्दूरारुण्यशोभिता।
 ललितं कबरीभारं मालतीमाल्यमण्डितम् ॥ ३ ॥
 अहोऽनिर्वचनीया त्वं चारुमूर्ति च विभ्रती।
 मोक्षप्रदा मुमुक्षुणां महाविष्णोर्विधिः स्वयम् ॥ ४ ॥
 मुमोह क्षणमात्रेण दृष्ट्वा त्वां सर्वमोहिनीम्।
 बालैः सम्भूय सहसा सस्मिता धाविता पुरा ॥ ५ ॥
 सद्दिः ख्याता तेन राधा मूलप्रकृतिरीश्वरी।
 कृष्णस्त्वां सहसा भीतो वीर्याधानं चकार ह ॥ ६ ॥
 ततो दिम्बं महज्ज्ञे ततो जातो महान्विराट्।
 यस्यैव लोमकूपेषु ब्रह्माण्डान्यखिलानि च ॥ ७ ॥
 राधारतिक्रमेणैव तन्निःश्वासो बभूव ह।
 स निःश्वासो महावायुः स विराङ् विश्वधारकः ॥ ८ ॥
 भयधर्मजलेनैव पुष्पुवे विश्वगोलकम्।
 स विराङ् विश्वनिलयो जलराशिर्बभूव ह ॥ ९ ॥
 ततस्त्वं पञ्चधा भूय पञ्चमूर्तीश्च विभ्रती।
 प्राणाधिष्ठातृमूर्तिर्यां कृष्णस्य परमात्मनः ॥ १० ॥
 कृष्णप्राणाधिकां राधां तां वदन्ति पुराविदः।
 वेदाधिष्ठातृमूर्तिर्यां वेदशास्त्रप्रसूरपि ॥ ११ ॥
 तं सावित्रीं शुद्धरूपां प्रवदन्ति मनीषिणः।
 ऐश्वर्याधिष्ठातृमूर्तिः शान्तिस्त्वं शान्तरूपिणी ॥ १२ ॥
 लक्ष्मीं वदन्ति सन्तस्तां शुद्धां सत्त्वस्वरूपिणीम्।
 रागाधिष्ठात्री या देवी शुक्लमूर्तिः सतां प्रसूः ॥ १३ ॥

सरस्वतीं तां शास्त्रज्ञां शास्त्रज्ञाः प्रवदन्त्यहो।
बुद्धिर्विद्या सर्वशक्तेर्या मूर्तिरधिदेवता ॥ १४ ॥

सर्वमङ्गलदा सन्तो वदन्ति सर्वमङ्गलाम्।
सर्वमङ्गलमङ्गल्या सर्वमङ्गलरूपिणी ॥ १५ ॥

सर्वमङ्गलबीजस्य शिवस्य निलयेऽधुना।
शिवे शिवास्वरूपा त्वं लक्ष्मीर्नारायणान्तिके ॥ १६ ॥

सरस्वती च सावित्री वेदसूब्रह्मणः प्रिया।
राधा रासेश्वरस्यैव परिपूर्णतमस्य च ॥ १७ ॥

परमानन्दरूपस्य परमानन्दरूपिणी।
त्वल्कलांशांशकलया देवानामपि योषितः ॥ १८ ॥

त्वं विद्या योषितः सर्वाः सर्वेषां बीजरूपिणी।
छाया सूर्यस्य चन्द्रस्य रोहिणी सर्वमोहिनी ॥ १९ ॥

शची शक्रस्य कामस्य कामिनी रतिरीश्वरी।
वरुणानी जलेशस्य वायोः स्त्रीः प्राणवल्लभा ॥ २० ॥

वह्नेः प्रिया हि स्वाहा च कुबेरस्य च सुन्दरी।
यमस्य तु सुशीला च नैऋतस्य च कैटभी ॥ २१ ॥

ऐशानी स्याच्छशिकला शतरूपा मनोः प्रिया।
देवहूतिः कर्दमस्य वसिष्ठस्याप्यरुन्धती ॥ २२ ॥

लोपामुद्राऽप्यगस्त्यस्य देवमाताऽदितिस्तथा।
अहल्या गौतमस्यापि सर्वाधारा वसुन्धरा ॥ २३ ॥

गङ्गा च तुलसी चापि पृथिव्यां या सरिद्वरा।
एताः सर्वाश्च या ह्यन्या सर्वास्त्वत्कलयाऽम्बिके ॥ २४ ॥

गृहलक्ष्मीगृहे नृणां राजलक्ष्मीश्च राजसु।
तपस्विनां तपस्या त्वं गायत्री ब्राह्मणस्य च ॥ २५ ॥

सतां सत्त्वस्वरूपा त्वमसतां कलहाङ्करा।
ज्योतीरूपा निर्गुणस्य शक्तिस्त्वं सगुणस्य च ॥ २६ ॥

सूर्ये प्रभास्वरूपा त्वं दाहिका च हुताशने।
जले शैत्यस्वरूपा च शोभारूपा निशाकरे ॥ २७ ॥

त्वं भूमौ गन्धरूपा च आकाशे शब्दरूपिणी।
क्षुतिपासादयस्त्वं च जीविनां सर्वशक्तयः ॥ २८ ॥

सर्वबीजस्वरूपा त्वं संसारे साररूपिणी।
स्मृतिर्मेधा च बुद्धिर्वा ज्ञानशक्तिर्विपश्चिताम् ॥ २९ ॥

कृष्णेन विद्या या दत्ता सर्वज्ञानप्रसूः शुभा।
शूलिने कृपया सा त्वं यया मृत्युञ्जयः शिवः ॥ ३० ॥

सृष्टिपालनसंहारशक्तयस्त्रिविद्याश्च याः।
ब्रह्मविष्णुमहेशानां सा त्वमेव नमोऽस्तु ते ॥ ३१ ॥

मधुकैटभभीत्या च त्रस्तो धाता प्रकम्पितः।
स्तुत्वा मुक्तश्च यां देवीं तां मूर्धा प्रणमाम्यहम् ॥ ३२ ॥

मधुकैटभयोर्युद्धे त्राताऽसौ विष्णुरीश्वरीम्।
बभूव शक्तिमान् स्तुत्वा तां दुर्गा प्रणमाम्यहम् ॥ ३३ ॥

त्रिपुरस्य महायुद्धे सरथे पतिते शिवे।
यां तुष्टवुः सुराः सर्वे तां दुर्गा प्रणमाम्यहम् ॥ ३४ ॥

विष्णुना वृषरूपेण स्वयं शम्मुः समुत्थितः।
जघान त्रिपुरं स्तुत्वा तां दुर्गा प्रणमाम्यहम् ॥ ३५ ॥

यदाज्ञया वाति वातः सूर्यस्तपति सन्ततम्।
वर्षतीन्द्रो दहत्यग्निस्तां दुर्गा प्रणमाम्यहम् ॥ ३६ ॥

यदाज्ञया हि कालश्च शश्दू भ्रमति वेगतः।
मृत्युश्वरति जन्तूनां तां दुर्गा प्रणमाम्यहम् ॥ ३७ ॥

स्त्रष्टा सृजति सृष्टिं च पाता पाति यदाज्ञया।
संहर्ता संहरेत् काले तां दुर्गा प्रणमाम्यहम् ॥ ३८ ॥

ज्योतिःस्वरूपो भगवाज्ञीकृष्णो निर्गुणः स्वयम्।
यया विना न शक्तश्च सृष्टिं कर्तुं नमामि ताम् ॥ ३९ ॥

रक्ष रक्ष जगन्मातरपराधं क्षमस्व मे।
शिशूनामपराधेन कुतो माता हि कुप्यति ॥ ४० ॥

इत्युक्त्वा परशुरामश्च नत्वा तां च रुरोद ह।
तुष्टा दुर्गा सम्भ्रमेण चाभयं च वरं ददौ ॥ ४१ ॥

अमरो भव हे पुत्र वत्स सुस्थिरतां व्रज।
शर्वप्रसादात् सर्वत्र जयोऽस्तु तव सन्ततम्॥४२॥

सर्वान्तरात्मा भगवांस्तुष्टः स्यात्सन्ततं हरिः।
भक्तिर्भवतु ते कृष्णे शिवदे च शिवे गुरौ॥४३॥

इष्टदेवे गुरौ यस्य भक्तिर्भवति शाश्वती।
तं हन्तुं न हि शक्ताश्च रुषा वा सर्वदेवताः॥४४॥

श्रीकृष्णस्य च भक्तस्त्वं शिष्यो वै शङ्करस्य च।
गुरुपत्नीं स्तौषि यस्मात् कस्त्वां हन्तुमिहेश्वरः॥४५॥

अहो न कृष्णभक्तानामशुभं विद्यते क्वचित्।
अन्यदेवेषु ये भक्ता न भक्ता वा निरङ्कुशाः॥४६॥

चन्द्रमा बलवांस्तुष्टो येषां भाग्यवतां भृगो।
तेषां तारागणा रुषाः किं कुर्वन्ति च दुर्बलाः॥४७॥

यस्मै तुष्टः पालयति नरदेवो महान् सुखी।
तस्य किं वा करिष्यन्ति रुषा भृत्याश्च दुर्बलाः॥४८॥

इत्युत्तवा पार्वती तुष्टा दत्त्वा रामाय चाऽशिषम्।
जगामान्तःपुरं तूर्णं हर्षशब्दो बभूव ह॥४९॥

॥फलश्रुतिः ॥

स्तोत्रं वै काण्वशाखोक्तं पूजाकाले च यः पठेत्।
यात्राकाले च प्रातर्वा वाज्ञितार्थं लभेद्वृवम्॥५०॥

पुत्रार्थी लभते पुत्रं कन्यार्थी कन्यकां लभेत्।
विद्यार्थी लभते विद्यां प्रजार्थी चाऽम्बुयात् प्रजाम्॥५१॥

ब्रष्टराज्यो लभेद्राज्यं नष्टवित्तो धनं लभेत्।
यस्य रुषो गुरुर्देवो राजा वा बान्धवोऽथवा॥५२॥

तस्मै तुष्टश्च वरदः स्तोत्रराजप्रसादतः।
दस्युग्रस्तो फणिग्रस्तः शत्रुग्रस्तो भयानकः॥५३॥

व्याधिग्रस्तो भवेन्मुक्तः स्तोत्रस्मरणमात्रतः।
राजद्वारे इमशाने च कारागारे च बन्धने॥५४॥

जलराशौ निमग्नश्च मुक्तस्तत्स्मृतिमात्रतः।
स्वामिभेदे पुत्रभेदे मित्रभेदे च दारुणे॥५५॥

स्तोत्रस्मरणमात्रेण वाञ्छितार्थं लभेद्धुवम्।
कृत्वा हविष्यं वर्षं च स्तोत्रराजं श्रृणोति या॥५६॥

भक्त्या दुर्गां च सम्पूज्य महावन्ध्या प्रसूयते।
लभते सा दिव्यपुत्रं ज्ञानिनं चिरजीविनम्।
असौभाग्या च सौभाग्यं षण्मासश्रवणाल्लभेत्॥५७॥

नवमासं काकवन्ध्या मृतवत्सा च भक्तिः।
स्तोत्रराजं या श्रृणोति सा पुत्रं लभते ध्रुवम्॥५८॥

कन्यामाता पुत्रहीना पञ्चमासं श्रृणोति या।
घटे सम्पूज्य दुर्गां च सा पुत्रं लभते ध्रुवम्॥५९॥

॥ इति श्री-ब्रह्मवैर्वर्तमहापुराणे गणपतिखण्डे पञ्चत्वारिशोऽध्याये श्री-नारद-नारायण-संवादे
श्री-परशुरामकृतं श्री-दुर्गास्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ कल्याणवृष्टिस्तोत्रम् ॥

कल्याणवृष्टिभिरिवामृतपूरिताभिर्-
लक्ष्मीस्वयंवरणमञ्जलदीपिकाभिः ।
सेवाभिरम्ब तव पादसरोजमूले
नाकारि किं मनसि भक्तिमतां जनानाम्॥ १ ॥

एतावदेव जननि स्पृहणीयमास्ते
त्वद्वन्दनेषु सलिलस्थगिते च नेत्रे।
सान्निध्यमुद्यदरुणायुतसोदरस्य
त्वद्विग्रहस्य परया सुधया प्रुतस्य॥ २ ॥

ईशित्वभावकलुषाः कति नाम सन्ति
ब्रह्मादयः प्रतियुगं प्रलयाभिमूताः।
एकः स एव जननि स्थिरसिद्धिरास्ते
यः पादयोस्तव सकृत्प्रणातिं करोति॥ ३ ॥

लब्ध्वा सकृत् त्रिपुरसुन्दरि तावकीनं
कारुण्यकन्दलितकान्तिभरं कटाक्षम्।
कन्दर्पकोटिसुभगास्त्वयि भक्तिभाजः
सम्मोहयन्ति तरुणीर्भुवनत्रयेषु॥ ४ ॥

हीङ्कारमेव तव नाम गृणन्ति वेदा
 मातस्त्रिकोणनिलये त्रिपुरे त्रिनेत्रे।
 त्वत्संस्मृतौ यमभटादिभयं विहाय
 दीव्यन्ति नन्दनवने सह लोकपालैः ॥ ५ ॥
 हन्तुः पुरामधिगलं परिपूर्यमाणः
 क्रूरः कथं न भविता गरलस्य वेगः।
 आश्वासनाय किल मातरिदं तवार्धं
 देहस्य शश्वदमृताप्लुतशीतलस्य ॥ ६ ॥
 सर्वज्ञतां सदसि वाक्पटुतां प्रसूते
 देवि त्वदञ्जिसरसीरुहयोः प्रणामः।
 किं च स्फुरन्मकुटमुज्ज्वलमातपत्रं
 द्वे चामरे च वसुधां महतीं ददाति ॥ ७ ॥
 कल्पद्रुमैरभिमतप्रतिपादनेषु
 कारुण्यवारिधिभिरम्ब भवत्कटाक्षैः।
 आलोकय त्रिपुरसुन्दरि मामनाथं
 त्वय्येव भक्तिभरितं त्वयि दत्तदृष्टिम् ॥ ८ ॥
 हन्तेतरेष्वपि मनांसि निधाय चान्ये
 भक्तिं वहन्ति किल पामरदैवतेषु।
 त्वामेव देवि मनसा वचसा स्मरामि
 त्वामेव नौमि शरणं जगति त्वमेव ॥ ९ ॥
 लक्ष्येषु सत्स्वपि तवाक्षिविलोकनानाम्
 आलोकय त्रिपुरसुन्दरि मां कथञ्चित्।
 नूनं मयाऽपि सदृशं करुणैकपात्रं
 जातो जनिष्यति जनो न च जायते च ॥ १० ॥
 हीं हीमिति प्रतिदिनं जपतां जनानां
 किं नाम दुर्लभमिह त्रिपुराधिवासे।
 मालाकिरीटमदवारणमाननीयान्स्-
 तान्सेवते वसुमती स्वयमेव लक्ष्मीः ॥ ११ ॥
 सम्पत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि
 साम्राज्यदानकुशलानि सरोरुहाक्षि।
 त्वद्वन्दनानि दुरितौघरोघतानि
 मामेव मातरनिशं कलयन्तु नान्यम् ॥ १२ ॥

कल्पोपसंहरण-कल्पित-ताण्डवस्य
 देवस्य खण्डपरशोः परमेश्वरस्य।
 पाशाङ्कुशैक्षव-शारासन-पुष्पबाणा
 सा साक्षिणी विजयते तव मूर्तिरैका ॥ १३ ॥

लभ्नं सदा भवतु मातरिदं तवार्घं
 तेजः परं बहुल-कुञ्जम-पञ्च-शोणम्।
 भास्वल्किरीटममृतांशुकलावतंसं
 मध्ये त्रिकोणमुदितं परमामृतार्द्धम् ॥ १४ ॥

हीङ्कारमेव तव नाम तदेव रूपं
 त्वन्नाम सुन्दरि सरोजनिवासमूले।
 त्वत्तेजसा परिणतं वियदादि भूतं
 सौरव्यं तनोति सरसीरुहसम्भवादेः ॥ १५ ॥

हीङ्कारत्रयसम्पुटेन महता मन्त्रेण सन्दीपितं
 स्तोत्रं यः प्रतिवासरं तव पुरो मातर्जपेन्मन्त्रवित्।
 तस्य क्षोणिभुजो भवन्ति वशगा लक्ष्मीश्वरस्थायिनी
 वाणी निर्मलसूक्तिभारभरिता जागर्ति दीर्घं वयः ॥ १६ ॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
 श्री-कल्याणवृष्टिस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

॥ न्यासः ॥

अस्य श्रीदुर्गाष्टोत्तरशतनामास्तोत्रमालामन्त्रस्य
 महाविष्णुमहेश्वराः ऋषयः। अनुष्टुप् छन्दः।
 श्रीदुर्गापरमेश्वरी देवता।

हां बीजम्। हीं शक्तिः। हूं कीलकम्।
 सर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थे जपहोमार्चने विनियोगः।

॥ स्तोत्रम् ॥

सती साध्वी भवप्रीता भवानी भवमोचनी।
 आर्या दुर्गा जया चाऽऽद्या त्रिनेत्रा शूलधारिणी ॥ १ ॥

पिनाकधारिणी चित्रा चण्डघण्टा महातपाः।
 मनो बुद्धिरहङ्कारा चिदूपा च चिदाकृतिः ॥२॥
 अनन्ता भाविनी भव्या ह्यभव्या च सदागतिः।
 शाम्भवी देवमाता च चिन्ता रत्नप्रिया तथा ॥३॥
 सर्वविद्या दक्षकन्या दक्षयज्ञविनाशिनी।
 अपर्णाऽनेकवर्णा च पाटला पाटलावती ॥४॥
 पट्टाम्बरपरीधाना कलमञ्जीररञ्जिनी।
 ईशानी च महाराज्ञी ह्यप्रमेयपराक्रमा ॥५॥
 रुद्राणी कूररूपा च सुन्दरी सुरसुन्दरी।
 वनदुर्गा च मातर्ज्ञी मतञ्जमुनिकन्यका ॥६॥
 ब्राह्मी माहेश्वरी चैन्द्री कौमारी वैष्णवी तथा।
 चामुण्डा चैव वाराही लक्ष्मीश्च पुरुषाकृतिः ॥७॥
 विमला ज्ञानरूपा च क्रिया नित्या च बुद्धिदा।
 बहुला बहुलप्रेमा महिषासुरमर्दिनी ॥८॥
 मधुकैटभहन्त्री च चण्डमूण्डविनाशिनी।
 सर्वशास्त्रमयी चैव सर्वदानवधातिनी ॥९॥
 अनेकशास्त्रहस्ता च सर्वशास्त्रास्त्रधारिणी।
 भद्रकाली सदाकन्या कैशोरी युवतिर्यतिः ॥१०॥
 प्रौढाऽप्रौढा वृद्धमाता घोररूपा महोदरी।
 बलप्रदा घोररूपा महोत्साहा महाबला ॥११॥
 अभिज्वाला रौद्रमुखी कालरात्री तपस्त्विनी।
 नारायणी महादेवी विष्णुमाया शिवात्मिका ॥१२॥
 शिवदूती कराली च ह्यनन्ता परमेश्वरी।
 कात्यायनी महाविद्या महामेधास्वरूपिणी ॥१३॥
 गौरी सरस्वती चैव सावित्री ब्रह्मवादिनी।
 सर्वतत्त्वैकनिलया वेदमन्त्रस्वरूपिणी ॥१४॥
 ॥ फलश्रुतिः ॥
 इदं स्तोत्रं महादेव्या नाम्नाम् अष्टोत्तरं शतम्।
 यः पठेत् प्रयतो नित्यं भक्तिभावेन चेतसा ॥१५॥

शत्रुभ्यो न भयं तस्य तस्य शत्रुक्षयं भवेत्।
सर्वदुःखदरिद्राच्च सुसुखं मुच्यते ध्रुवम्॥ १६॥

विद्यार्थीं लभते विद्यां धनार्थीं लभते धनम्।
कन्यार्थीं लभते कन्यां कन्या च लभते वरम्॥ १७॥

ऋणीं ऋणाद्विमुच्येत् ह्यपुत्रो लभते सुतम्।
रोगाद्विमुच्यते रोगीं सुखमत्यन्तमश्वुते॥ १८॥

भूमिलाभो भवेत् तस्य सर्वत्र विजयी भवेत्।
सर्वान् कामानवाप्नोति महादेवीप्रसादतः॥ १९॥

कुङ्कुमैर्विल्वपत्रैश्च सुगन्धै रक्तपुष्पकैः।
रक्तपत्रैर्विशेषेण पूजयन् भद्रमश्वुते॥ २०॥

॥ इति श्री-दुर्गाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥ ध्यानम्॥

सिन्दूराभां त्रिनेत्राममृतशशिकलां खेचरीं रत्नवस्त्रां
पीनोत्तुङ्गस्तनाद्यामभिनवविलसद्यौवनारम्भरम्याम्।
नानालङ्कारयुक्तां सरसिजनयनामिन्दुसङ्कान्तमूर्ति
देवीं पाशाङ्कशाद्यामभयवरकरामन्नपूर्णा नमामि॥

॥ स्तोत्रम्॥

अन्नपूर्णा शिवा देवी भीमा पुष्टिः सरस्वती।
सर्वज्ञा पार्वती दुर्गा शर्वाणी शिववल्लभा॥ १॥

वेदविद्या महाविद्या विद्यादात्री विशारदा।
कुमारी त्रिपुरा बाला लक्ष्मीः श्रीर्भयहारिणी॥ २॥

भवानी विष्णुजननी ब्रह्मादिजननी तथा।
गणेशजननी शक्तिः कुमारजननी शुभा॥ ३॥

भोगप्रदा भगवती भक्ताभीष्टप्रदायिनी।
भवरोगहरा भव्या शुभ्रा परममङ्गला॥ ४॥

भवानी चञ्चला गौरी चारुचन्द्रकलाधरा।
विशालाक्षी विश्वमाता विश्ववन्द्या विलासिनी॥ ५॥

आर्या कल्याणनिलचा रुद्राणी कमलासना।
शुभप्रदा शुभावर्ता वृत्तपीनपयोधरा ॥ ६ ॥

अम्बा संहारमथनी मृडानी सर्वमङ्गला।
विष्णुसंसेविता सिद्धा ब्रह्माणी सुरसेविता ॥ ७ ॥

परमानन्ददा शान्तिः परमानन्दरूपिणी।
परमानन्दजननी परानन्दप्रदायिनी ॥ ८ ॥

परोपकारनिरता परमा भक्तवत्सला।
पूर्णचन्द्राभवदना पूर्णचन्द्रनिभांशुका ॥ ९ ॥

शुभलक्षणसम्पन्ना शुभानन्दगुणार्णवा।
शुभसौभाग्यनिलया शुभदा च रतिप्रिया ॥ १० ॥

चण्डिका चण्डमथनी चण्डर्दर्पनिवारिणी।
मार्तण्डनयना साध्वी चन्द्राग्निनयना सती ॥ ११ ॥

पुण्डरीकहरा पूर्णा पुण्यदा पुण्यरूपिणी।
मायातीता श्रेष्ठमाया श्रेष्ठधर्मात्मवन्दिता ॥ १२ ॥

असृष्टिः सङ्गरहिता सृष्टिहेतुः कपर्दिनी।
वृषारूढा शूलहस्ता स्थितिसंहारकारिणी ॥ १३ ॥

मन्दस्मिता स्कन्दमाता शुद्धचित्ता मुनिस्तुता।
महाभगवती दक्षा दक्षाध्वरविनाशिनी ॥ १४ ॥

सर्वार्थदात्री सावित्री सदाशिवकुटुम्बिनी।
नित्यसुन्दरसर्वाङ्गी सच्चिदानन्दलक्षणा ॥ १५ ॥

नाम्नामष्टोत्तरशतमम्बायाः पुण्यकारणम्।
सर्वसौभाग्यसिद्ध्यर्थं जपनीयं प्रयत्नतः ॥ १६ ॥

एतानि दिव्यनामानि श्रुत्वा ध्यात्वा निरन्तरम्।
स्तुत्वा देवीं च सततं सर्वान् कामानवाप्न्यात् ॥ १७ ॥

॥ इति श्रीशिवरहस्ये श्री-अन्नपूर्णाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ गौर्यष्टेत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

गौरी गणेशजननी गिरिराजतनूद्वा।
गुहाम्बिका जगन्माता गङ्गाधरकुटुम्बिनी ॥ १ ॥

वीरभद्रप्रसूर्विश्वव्यापिनी विश्वरूपिणी।
अष्टमूर्त्यात्मिका कष्टदारिद्यशमनी शिवा ॥ २ ॥

शाम्भवी शङ्करी बाला भवानी भद्रदायिनी।
माङ्गल्यदायिनी सर्वमङ्गला मञ्चुभाषिणी ॥ ३ ॥

महेश्वरी महामाया मन्त्राराध्या महाबला।
हेमाद्रिजा हैमवती पार्वती पापनाशिनी ॥ ४ ॥

नारायणांशजा नित्या निरीशा निर्मलाऽम्बिका।
मृडानी मुनिसंसेव्या मानिनी मेनकात्मजा ॥ ५ ॥

कुमारी कन्यका दुर्गा कलिदोषनिषूदिनी।
कात्यायनी कृपापूर्णा कल्याणी कमलार्चिता ॥ ६ ॥

सती सर्वमयी चैव सौभाग्यदा सरस्वती।
अमलाऽमरसंसेव्या अन्नपूर्णाऽमृतेश्वरी ॥ ७ ॥

अखिलागमसंसेव्या सुखसञ्चित्सुधारसा।
बाल्याराधितभूतेशा भानुकोटिसमद्युतिः ॥ ८ ॥

हिरण्मयी परा सूक्ष्मा शीतांशुकृतशेखरा।
हरिद्राकुञ्जमाराध्या सर्वकालसुमङ्गली ॥ ९ ॥

सर्वबोधप्रदा सामशिखा वेदान्तलक्षणा।
कर्मब्रह्ममयी कामकलना काञ्जितार्थदा ॥ १० ॥

चन्द्रार्कायुतताटङ्का चिदम्बरशरीरिणी।
श्रीचक्रवासिनी देवी कला कामेश्वरप्रिया ॥ ११ ॥

मारारातिप्रियार्धाङ्गी मार्कण्डेयवरप्रदा।
पुत्रपौत्रप्रदा पुण्या पुरुषार्थप्रदायिनी ॥ १२ ॥

सत्यधर्मरता सर्वसाक्षिणी सर्वरूपिणी।
श्यामला बगला चण्डी मातृका भगमालिनी ॥ १३ ॥

शूलिनी विरजा स्वाहा स्वधा प्रत्यज्ञिराम्बिका।
आर्या दाक्षायणी दीक्षा सर्ववस्तूतमोत्तमा ॥ १४ ॥

शिवाभिधाना श्रीविद्या प्रणवार्थस्वरूपिणी।
हीङ्कारी नादरूपा च त्रिपुरा त्रिगुणेश्वरी।
सुन्दरी स्वर्णगौरी च षोडशाक्षरदेवता ॥ १५ ॥
॥ इति श्री-गौर्यष्टोत्रशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ शत्यष्टोत्रशतदिव्यस्थानीयनामस्तोत्रम् ॥

दक्ष उवाच

एवमुक्तोऽब्रवीदक्षः केषु केषु मयाऽनघे।
तीर्थेषु च त्वं द्रष्टव्या स्तोतव्या कैश्च नामभिः ॥

देव्युवाच

सर्वगा सर्वभूतेषु द्रष्टव्या सर्वतो भुवि।
सप्तलोकेषु यत्किञ्चिद्रहितं न मया विना ॥

तथाऽपि येषु स्थानेषु द्रष्टव्याः सिद्धिमीप्सुभिः।
स्मर्तव्या भूतिकामैर्वा तानि वक्ष्यामि तत्त्वतः ॥

॥ स्तोत्रम् ॥

वाराणस्यां विशालाक्षी नैमिषे लिङ्घारिणी।
प्रयागे ललिता देवी कामुका गन्धमादने ॥ १ ॥

मानसे कुमुदा नाम विश्वकाया तथेश्वरे।
गोमन्ते गोमती नाम मन्दरे कामचारिणी ॥ २ ॥

मदोल्कटा चैत्ररथे जयन्ती हस्तिनापुरे।
कान्यकुञ्जे तथा गौरी रम्भा मलयपर्वते ॥ ३ ॥

एकाश्रके कीर्तिमती विश्वां विश्वेश्वरे विदुः।
पुष्करे पुरुहूतेति केदारे मार्गदायिनी ॥ ४ ॥

नन्दा हिमवतः पृष्ठे गोकर्णे भद्रकर्णिका।
स्थानेश्वरे भवानी तु बिल्वके बिल्वपत्रिका ॥ ५ ॥

श्रीशैले माधवी नाम भद्रा भद्रेश्वरे तथा।
 जया वराहशैले तु कमला कमलालये॥६॥
 रुद्रकोट्यां च रुद्राणी काली कालज्ञरे गिरौ।
 महालिङ्गे तु कपिला मर्कोटे मुकुटेश्वरी॥७॥
 शालग्रामे महादेवी शिवलिङ्गे जलप्रिया।
 मायापुर्या कुमारी तु सन्ताने ललिता तथा॥८॥
 उत्पलाक्षी सहस्राक्षे हिरण्याक्षे महोत्पला।
 गयायां मङ्गला नाम विमला पुरुषोत्तमे॥९॥
 विपाशायामघोराक्षी पाटला पुण्ड्रवर्घने।
 नारायणी सुपार्श्वे तु त्रिकूटे रुद्रसुन्दरी॥१०॥
 विपुले विपुला नाम कल्याणी मलयाचले।
 कौटी कोटीर्थेषु सुगन्धा माधवे वने॥११॥
 गोदाश्रमे त्रिसन्ध्या तु गङ्गाद्वारे रतिप्रिया।
 शिवकुण्डे शिवानन्दा नन्दिनी देविकातटे॥१२॥
 रुक्मिणी द्वारवत्यां तु राधा वृन्दावने वने।
 देवकी मथुरायां तु पाताले परमेश्वरी॥१३॥
 चित्रकूटे तथा सीता विन्ध्ये विन्ध्याधिवासिनी।
 सह्यद्वारे करीरा तु हरिश्चन्द्रे तु चन्द्रिका॥१४॥
 रमणा रामतीर्थे तु यमुनायां मृगावती।
 करवीरे महालक्ष्मीरुमादेवी विनायके॥१५॥
 अरोगा वैद्यनाथे तु महाकाले महेश्वरी।
 अभयेत्युष्णतीर्थेषु चामृता विन्ध्यकन्द्रे॥१६॥
 माण्डव्ये माण्डवी नाम स्वाहा माहेश्वरे पुरे।
 छागलाण्डे प्रचण्डा तु चण्डिकामरकण्टके॥१७॥
 सोमेश्वरे वरारोहा प्रभासे पुष्करावती।
 देवमाता सरस्वत्यां पारा पारातटे मता॥१८॥
 महालये महाभागा पयोष्णयां पिङ्गलेश्वरी।
 सिंहिका कृतशौचे तु कार्त्तिकेये तु शङ्करी॥१९॥

उत्पलावर्तके लोला सुभद्रा शोणसज्जमे।
महासिद्धवने लक्ष्मीरनज्ञा भरताश्रमे॥२०॥

जालन्धरे विश्वमुखी तारा किष्किन्धपर्वते।
देवदारुवने पुष्टिर्मधा काश्मीरमण्डले॥२१॥

भीमादेवी हिमाद्रौ तु पुष्टिर्विश्वेश्वरे तथा।
कपालमोचने शुद्धिर्माता कायावरोहणे॥२२॥

शङ्खोद्धारे ध्वनिर्नाम धृतिः पिण्डारके तथा।
काला तु चन्द्रभागायामच्छोदे शिवकारिणी॥२३॥

वेणायाममृता नाम बदर्याम् उर्वशी तथा।
औषधी चोत्तरकुरौ कुशद्वीपे कुशोदका॥२४॥

मन्मथा हेमकूटे तु मुकुटे सत्यवादिनी।
अश्वत्थे वन्दनीया तु निधिर्वैश्रवणालये॥२५॥

गायत्री वेदवदने पार्वती शिवसन्निधौ।
देवलोके तथेन्द्राणी ब्रह्मास्येषु सरस्वती॥२६॥

सूर्यबिम्बे प्रभा नाम मातृणां वैष्णवी तथा।
अरुन्धती सतीनां तु रामासु च तिलोत्तमा॥२७॥

चित्ते ब्रह्मकला नाम शक्तिः सर्वशरीरिणाम्।
एतदुद्देशतः प्रोक्तं नामाष्टशतमुत्तमम्॥२८॥

अष्टोत्तरं च तीर्थानां शतमेतदुदाहृतम्।
यः पठेच्छृणुयाद्वाऽपि सर्वपापैः प्रमुच्यते॥२९॥

एषु तीर्थेषु यः कृत्वा स्नानं पश्यन्ति मां नरः।
सर्वपापविनिर्मुक्तः कल्पं शिवपुरे वसेत्॥३०॥

यस्तु मत्परमः कालं करोत्येतेषु मानवः।
स भित्त्वा ब्रह्मसदनं पदमभ्येति शाङ्करम्॥३१॥

नामाष्टशतकं यस्तु श्रावयेच्छिवसन्निधौ।
तृतीयायामथाष्टम्यां बहुपुत्रो भवेन्नरः॥३२॥

गोदाने श्राद्धकाले वा अहन्यहनि वा पुनः।
देवार्चनविधौ विद्वान् पठन् ब्रह्माधिगच्छति॥३३॥

एवं वदन्ती सा तत्र ददाहात्मानमात्मना।
स्वायम्भुवेऽपि काले च दक्षप्राचेतसोऽभवत्॥३४॥

पार्वती चाभवदेवी शिवदेहार्धधारिणी।
मेनागर्भसमुत्पन्ना भुक्तिमुक्तिफलप्रदा॥३५॥

अरुन्धती जपन्त्येतत्तदासा योगमुत्तमम्।
पुरुरवाश्च राजर्षिलोकेषु जयतामगात्॥३६॥

ययातिः पुत्रलाभं तु धनलाभं तु भार्गवः।
तथाऽन्ये देवदैत्याश्च ब्राह्मणाः क्षत्रियास्तथा।
वैश्याः शूद्राश्च बहवः सिद्धिमीयुर्यथेष्पिताम्॥३७॥

यत्रेतल्लिखितं तिष्ठेत् पूज्यते देवसन्निधौ।
न तत्र शोकदौर्गत्यं कदाचिदपि जायते॥३८॥

॥ इति श्रीमत्स्यमहापुराणे त्रयोदशोऽध्याये श्री-शक्तयष्टेत्तरशतदिव्यस्थानीयनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ कनकधारास्तवः ॥

अङ्गं हरेः पुलकभूषणमाश्रयन्ती
 भृजाङ्गनेव मुकुलाभरणं तमालम्।
 अङ्गीकृताखिलविभूतिरपाङ्गलीला
 माङ्गल्यदास्तु मम मङ्गलदेवतायाः ॥ १ ॥

मुग्धा मुहुर्विदधती वदने मुरारेः
 प्रेमत्रप्रणिहितानि गतागतानि।
 माला दृशोर्मधुकरीव महोत्पले या
 सा मे श्रियं दिशतु सागरसम्भवायाः ॥ २ ॥

आमीलिताक्षमधिगम्य मुदा मुकुन्दम्
 आनन्दकन्दमनिमेषमनङ्गतञ्चम् ।
 आकेकरस्थितकनीनिकपक्षमनेत्रं
 भूत्यै भवेन्मम भुजङ्गशयाङ्गनायाः ॥ ३ ॥

बाहृन्तरे मधुजितः श्रितकौस्तुभे या
 हारावलीव हरिनीलमयी विभाति।
 कामप्रदा भगवतोऽपि कटाक्षमाला
 कल्याणमावहतु मे कमलालयायाः ॥ ४ ॥

कालाम्बुदालिलितोरसि कैटभारेः
 धाराधरे स्फुरति या तडिदङ्गनेव।
 मातुः समस्तजगतां महनीयमूर्तिः
 भद्राणि मे दिशतु भार्गवनन्दनायाः ॥ ५ ॥

प्रातं पदं प्रथमतः खलु यत्प्रभावात्
 माङ्गल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन।
 मय्यापतेत्तदिह मन्थरमीक्षणार्धं
 मन्दालसं च मकरालयकन्यकायाः ॥ ६ ॥

विश्वामरेन्द्रपदवीभ्रमदानदक्षम्
 आनन्दहेतुरधिकं मुरविद्विषोऽपि।
 ईषन्निषीदतु मयि क्षणमीक्षणार्द्धम्
 इन्दीवरोदरसहोदरमिन्दिरायाः ॥ ७ ॥

इष्टा विशिष्टमतयोऽपि यया दयार्द्र-
 दृष्ट्या त्रिविष्टपदं सुलभं लभन्ते।
 दृष्टिः प्रहृष्टकमलोदरदीसिरिष्टां
 पुष्टिं कृषीष्ट मम पुष्करविष्टरायाः ॥८॥
 दद्याद्यानुपवनो द्रविणाम्बुधाराम्
 अस्मिन्नकिञ्चनविहङ्गशिशौ विषण्णे।
 उष्कर्मघर्ममपनीय चिराय दूरं
 नारायणप्रणयिनीनयनाम्बुवाहः ॥९॥
 गीर्देवतेति गरुडध्वजसुन्दरीति
 शाकम्भरीति शशिशेखरवल्लभेति।
 सृष्टिस्थितिप्रलयकेलिषु संस्थितायै
 तस्यै नमस्त्रिभुवनैकगुरोस्तरुण्यै ॥१०॥
 श्रुत्यै नमोऽस्तु शुभकर्मफलप्रसूत्यै
 रत्यै नमोऽस्तु रमणीयगुणार्णवायै।
 शक्त्यै नमोऽस्तु शतपत्रनिकेतनायै
 पुष्ट्यै नमोऽस्तु पुरुषोत्तमवल्लभायै ॥११॥
 नमोऽस्तु नालीकनिभाननायै
 नमोऽस्तु दुग्धोदधिजन्मभूम्यै।
 नमोऽस्तु सोमामृतसोदरायै
 नमोऽस्तु नारायणवल्लभायै ॥१२॥
 नमोऽस्तु हेमाम्बुजपीठिकायै
 नमोऽस्तु भूमण्डलनायिकायै।
 नमोऽस्तु देवादिदयापरायै
 नमोऽस्तु शार्ङ्गायुधवल्लभायै ॥१३॥
 नमोऽस्तु देव्यै भृगुनन्दनायै
 नमोऽस्तु विष्णोरुरसि स्थितायै।
 नमोऽस्तु लक्ष्म्यै कमलालयायै
 नमोऽस्तु दामोदरवल्लभायै ॥१४॥
 नमोऽस्तु कान्त्यै कमलेक्षणायै
 नमोऽस्तु भूत्यै भुवनप्रसूत्यै।
 नमोऽस्तु देवादिभिरचितायै
 नमोऽस्तु नन्दात्मजवल्लभायै ॥१५॥

सम्पत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि
साम्राज्यदानविभवानि सरोरुहाक्षि।
त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि
मामेव मातरनिशं कलयन्तु मान्ये ॥ १६ ॥

यत्कटाक्षसमुपासनाविधिः
सेवकस्य सकलार्थसम्पदः।
सन्तनोति वचनाङ्गमानसैः
त्वां मुरारिहृदयेश्वरीं भजे ॥ १७ ॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते
धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे।
भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे
त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम् ॥ १८ ॥

दिग्घस्तिभिः कनककुम्भमुखावसृष्ट-
स्वर्वाहिनी विमलचारुजलाप्नुताङ्गीम्।
प्रातर्नमामि जगतां जननीमशेष-
लोकाधिनाथगृहिणीम् अमृताव्यपुत्रीम् ॥ १९ ॥

कमले कमलाक्षवल्लभे त्वं
करुणापूरतरञ्जितैरपाङ्गैः ।
अवलोकय मामकिञ्चनानां
प्रथमं पात्रमकृत्रिमं दयायाः ॥ २० ॥

स्तुवन्ति ये स्तुतिभिरमीभिरन्वहं
त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम्।
गुणाधिका गुरुतरभाग्यभागिनो
भवन्ति ते भुवि बुधमाविताशयाः ॥ २१ ॥

देवि प्रसीद जगदीश्वरि लोकमातः
कल्याणगात्रि कमलेक्षणजीवनाथे।
दारिद्र्यभीतिहृदयं शरणागतं माम्
आलोकय प्रतिदिनं सदयैरपाङ्गैः ॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
श्री-कनकधारास्तवः सम्पूर्णः ॥

॥ महालक्ष्म्यष्टकम् ॥

इन्द्र उवाच

नमस्तेऽस्तु महामाये श्रीपीठे सुरपूजिते।
शङ्खचक्रगदाहस्ते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते ॥ १ ॥

नमस्ते गरुडारूढे कोलासुरभयङ्करि।
सर्वपापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते ॥ २ ॥

सर्वज्ञे सर्ववरदे सर्वदुष्टभयङ्करि।
सर्वदुःखहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते ॥ ३ ॥

सिद्धिबुद्धिप्रदे देवि भुक्तिमुक्तिप्रदायिनि।
मत्त्रमूर्ते सदा देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते ॥ ४ ॥

आद्यन्तरहिते देवि आद्यशक्तिमहेश्वरि।
योगजे योगसम्भूते महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते ॥ ५ ॥

स्थूलसूक्ष्ममहारौद्रे महाशक्ति महोदरे।
महापापहरे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते ॥ ६ ॥

पद्मासनस्थिते देवि परब्रह्मस्वरूपिणि।
परमेशि जगन्मातर्महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते ॥ ७ ॥

श्वेताम्बरधरे देवि नानालङ्कारभूषिते।
जगत्स्थिते जगन्मातर्महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते ॥ ८ ॥

महालक्ष्म्यष्टकं स्तोत्रं यः पठेद्दक्षिमान्नरः।
सर्वसिद्धिमवाप्नोति राज्यं प्राप्नोति सर्वदा ॥

एककाले पठेन्नित्यं महापापविनाशनम्।
द्विकालं यः पठेन्नित्यं धनधान्यसमन्वितः ॥

त्रिकालं यः पठेन्नित्यं महाशत्रुविनाशनम्।
महालक्ष्मीर्भवेन्नित्यं प्रसन्ना वरदा शुभा ॥

॥ इति श्रीमद्दपद्मपुराणे श्री-महालक्ष्म्यष्टकं सम्पूर्णम् ॥

॥ लक्ष्मीस्तोत्रम् विष्णुपुराणान्तर्गतम् ॥

श्री-पराशर उवाच

सिंहासनगतः शक्रः सम्प्राप्य त्रिदिवं पुनः ।
देवराज्ये स्थितो देवीं तुष्टावाङ्करां ततः ॥ १ ॥

इन्द्र उवाच

नमस्ये सर्वलोकानां जननीमञ्जसम्भवाम् ।
श्रियमुन्निद्रपद्माक्षीं विष्णुवक्षःस्थलस्थिताम् ॥ २ ॥

पद्मालयां पद्मकरां पद्मपत्रनिभेक्षणाम् ।
वन्दे पद्ममुखीं देवीं पद्मनाभप्रियामहम् ॥ ३ ॥

त्वं सिद्धिस्त्वं स्वधा स्वाहा सुधा त्वं लोकपावनी ।
सन्ध्या रात्रिः प्रभा भूतिर्मधा श्रद्धा सरस्वती ॥ ४ ॥

यज्ञविद्या महाविद्या गुह्यविद्या च शोभने ।
आत्मविद्या च देवि त्वं विमुक्तिफलदायिनी ॥ ५ ॥

आन्वीक्षिकी त्रयी वार्ता दण्डनीतिस्त्वमेव च ।
सौम्यासौम्यैर्जगद्गूपैस्त्वयैतदेवि पूरितम् ॥ ६ ॥

का त्वन्या त्वामृते देवि सर्वयज्ञमयं वपुः ।
अध्यास्ते देवदेवस्य योगचिन्त्यं गदाभृतः ॥ ७ ॥

त्वया देवि परित्यक्तं सकलं भुवनत्रयम् ।
विनष्टप्रायमभवत्त्वयेदानीं समेधितम् ॥ ८ ॥

दारा: पुत्रास्तथाऽऽगारसुहृद्धान्यधनादिकम् ।
भवत्येतन्महाभागे नित्यं त्वद्वीक्षणान्नृणाम् ॥ ९ ॥

शरीरारोग्यमैश्वर्यमरिपक्षक्षयः सुखम् ।
देवि त्वद्विष्टिष्ठानां पुरुषाणां न दुर्लभम् ॥ १० ॥

त्वं माता सर्वलोकानां देवदेवो हरिः पिता ।
त्वयैतद्विष्णुना चाम्ब जगद्वासं चराचरम् ॥ ११ ॥

मा नः कोशस्तथा गोष्ठं मा गृहं मा परिच्छदम् ।
मा शरीरं कलत्रं च त्यजेथाः सर्वपावनि ॥ १२ ॥

मा पुत्रान्मा सुहृद्गं मा पशून्मा विभूषणम्।
त्यजेथा मम देवस्य विष्णोवेक्षःस्थलालये॥ १३॥

सत्त्वेन सत्यशौचाभ्यां तथा शीलादिभिर्गुणैः।
त्यज्यन्ते ते नराः सद्यः सन्त्यक्ता ये त्वयाऽमले॥ १४॥

त्वया विलोकिताः सद्यः शीलाद्यैरखिलैर्गुणैः।
कुलैश्वर्यैश्च युज्यन्ते पुरुषा निर्गुणा अपि॥ १५॥

स श्लाघ्यः स गुणी धन्यः स कुलीनः स बुद्धिमान्।
स शूरः स च विक्रान्तो यस्त्वया देवि वीक्षितः॥ १६॥

सद्यो वैगुण्यमायान्ति शीलाद्याः सकला गुणाः।
पराङ्मुखी जगद्धात्री यस्य तं विष्णुवल्लभे॥ १७॥

न ते वर्णयितुं शक्ता गुणाञ्जिह्वाऽपि वेधसः।
प्रसीद देवि पद्माक्षि माऽस्मांस्त्याक्षीः कदाचन॥ १८॥

श्री-पराशर उवाच

एवं श्रीः संस्तुता सम्यक् प्राह हृष्टा शतकतुम्।
शृण्वतां सर्वदेवानां सर्वभूतस्थिता द्विज॥ १९॥

श्रीरुवाच

परितुष्टाऽस्मि देवेश स्तोत्रेणानेन ते हरे।
वरं वृणीष्व यस्त्वष्टो वरदाऽहं तवाऽऽगता॥ २०॥

इन्द्र उवाच

वरदा यदि मे देवि वराहौ यदि वाऽप्यहम्।
त्रैलोक्यं न त्वया त्याज्यमेष मेऽस्तु वरः परः॥ २१॥

स्तोत्रेण यस्तथैतेन त्वां स्तोष्यत्यव्यिसम्भवे।
स त्वया न परित्याज्यो द्वितीयोऽस्तु वरो मम॥ २२॥

श्रीरुवाच

त्रैलोक्यं त्रिदशश्रेष्ठ न सन्त्यक्ष्यामि वासव।
दत्तो वरो मयाऽयं ते स्तोत्राराधनतुष्ट्या॥ २३॥

यश्च सायं तथा प्रातः स्तोत्रेणानेन मानवः।
मां स्तोष्यति न तस्याहं भविष्यामि पराङ्मुखी॥ २४॥

॥ इति श्री-विष्णुपुराणे श्री-लक्ष्मीस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ महालक्ष्मीस्तुतिः (अगस्त्यकृता) ॥

अगस्तिरुवाच

मातर्नमामि कमले कमलायताक्षि
श्रीविष्णुहृत्कमलवासिनि विश्वमातः ।

क्षीरोदजे कमलकोमलगर्भगौरि
लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये ॥ १ ॥

त्वं श्रीरुपेन्द्रसदने मदनैकमातर्-
ज्योत्स्नाऽसि चन्द्रमसि चन्द्रमनोहरास्ये ।
सूर्ये प्रभाऽसि च जगच्छितये प्रभाऽसि
लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये ॥ २ ॥

त्वं जातवेदसि सदा दहनात्मशक्तिर्-
वेधास्त्वया जगदिदं विविधं विदध्यात् ।
विश्वम्भरोऽपि बिभृयादखिलं भवत्या
लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये ॥ ३ ॥

त्वत्यक्तमेतदमले हरते हरोऽपि
त्वं पासि हंसि विदधासि परावरासि ।
ईङ्ग्यो बभूव हरिरप्यमले त्वदास्या
लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये ॥ ४ ॥

शूरः स एव स गुणी स बुधः स धन्यो
मान्यः स एव कुलशीलकलाकलापैः ।
एकः शुचिः स हि पुमान् सकलेऽपि लोके
यत्रापतेत्तव शुभे करुणाकटाक्षः ॥ ५ ॥

यस्मिन्वसेः क्षणमहो पुरुषे गजेऽश्वे
स्नैणे तृणे सरसि देवकुले गृहेऽन्ने ।
रत्ने पतत्रिणि पशौ शयने धरायां
सश्रीकमेव सकले तदिहास्ति नान्यत् ॥ ६ ॥

त्वत्स्पृष्टमेव सकलं शुचितां लभेत
त्वत्यक्तमेव सकलं त्वशुचीह लक्ष्मि ।
त्वन्नाम यत्र च सुमङ्गलमेव तत्र
श्रीविष्णुपतिः कमले कमलालयेऽपि ॥ ७ ॥

लक्ष्मीं श्रियं च कमलां कमलालयां च
पद्मां रमां नलिनयुग्मकरां च मां च।
क्षीरोदजाममृतकुम्भकरामिरां च
विष्णुप्रियामिति सदा जपतां क दुःखम्॥८॥

ये पठिष्यन्ति च स्तोत्रं त्वद्भूत्या मत्कृतं सदा।
तेषां कदाचित् सन्तापो माऽस्तु माऽस्तु दरिद्रता॥९॥
माऽस्तु चेष्टवियोगश्च माऽस्तु सम्पत्तिसङ्घायः।
सर्वत्र विजयश्चाऽस्तु विच्छदो माऽस्तु सन्ततेः॥१०॥

श्रीरुवाच

एवमस्तु मुने सर्वं यत्त्वया परिभाषितम्।
एतत् स्तोत्रस्य पठनं मम सान्निध्यकारणम्॥११॥
अलक्ष्मीः कालकर्णीं च तद्देहे न विशेषं कचित्।
गजाश्वपशुशान्त्यर्थमेतत्स्तोत्रं सदा जपेत्॥१२॥

इदं बीजरहस्यं मे रक्षणीयं प्रयत्नतः।
श्रद्धाहीने न दातव्यं न देयश्चाशुचौ कचित्॥१३॥

॥ इति श्रीस्कन्दमहापुराणे एकाशीतिसाहस्र्यां संहितायां चतुर्थे काशीखण्डेऽगस्त्यप्रस्थानं नाम
पञ्चमेऽध्याये श्री-अगस्तिकृता महालक्ष्मीस्तुतिः सम्पूर्णा ॥

॥ लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्॥

॥ ध्यानम्॥

वन्दे पद्मकरां प्रसन्नवदनां सौभाग्यदां भाग्यदां
हस्ताभ्यामभयप्रदां मणिगणैर्नानाविधैर्भूषिताम्।
भक्ताभीष्टफलप्रदां हरिहरब्रह्मादिभिः सेवितां
पार्श्वे पङ्कजशङ्खपद्मनिधिभिर्युक्तां सदा शक्तिभिः॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते ध्वलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे।
भगवति हरिवलभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम्॥

॥ स्तोत्रम्॥

प्रकृतिं विकृतिं विद्यां सर्वभूतहितप्रदाम्।
श्रद्धां विभूतिं सुरभिं नमामि परमात्मिकाम्॥१॥

वाचं पद्मालयां पद्मां शुचिं स्वाहां स्वधां सुधाम्।
 धन्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं नित्यपुष्टां विभावरीम्॥२॥
 अदितिं च दितिं दीप्तां वसुधां वसुधारिणीम्।
 नमामि कमलां कान्तां क्षमां क्षीरोदसम्भवाम्॥३॥
 अनुग्रहप्रदां बुद्धिमनधां हरिवल्लभाम्।
 अशोकाममृतां दीप्तां लोकशोकविनाशिनीम्॥४॥
 नमामि धर्मनिलयां करुणां लोकमातरम्।
 पद्मप्रियां पद्महस्तां पद्माक्षीं पद्मसुन्दरीम्॥५॥
 पद्मोद्घवां पद्ममुखीं पद्मनाभप्रियां रमाम्।
 पद्ममालाधरां देवीं पद्मिनीं पद्मगन्धिनीम्॥६॥
 पुण्यगन्धां सुप्रसन्नां प्रसादाभिमुखीं प्रभाम्।
 नमामि चन्द्रवदनां चन्द्रां चन्द्रसहोदरीम्॥७॥
 चतुर्भुजां चन्द्ररूपामिन्द्रामिन्दुशीतलाम्।
 आह्लादजननीं पुष्टिं शिवां शिवकरीं सतीम्॥८॥
 विमलां विश्वजननीं तुष्टिं दारिद्र्यनाशिनीम्।
 प्रीतिपुष्करिणीं शान्तां शुक्लमाल्याम्बरां श्रियम्॥९॥
 भास्करीं बिल्वनिलयां वरारोहां यशस्विनीम्।
 वसुन्धरामुदाराङ्गां हरिणीं हेममालिनीम्॥१०॥
 धनधान्यकरीं सिद्धिं स्त्रैणसौम्यां शुभप्रदाम्।
 नृपवेशमगतानन्दां वरलक्ष्मीं वसुप्रदाम्॥११॥
 शुभां हिरण्यप्राकारां समुद्रतनयां जयाम्।
 नमामि मङ्गलां देवीं विष्णुवक्षःस्थलस्थिताम्॥१२॥
 विष्णुपतीं प्रसन्नाक्षीं नारायणसमाश्रिताम्।
 दारिद्र्यध्वंसिनीं देवीं सर्वोपद्रवहारिणीम्॥१३॥
 नवदुर्गा महाकालीं ब्रह्मविष्णुशिवात्मिकाम्।
 त्रिकालज्ञानसम्पन्नां नमामि भुवनेश्वरीम्॥१४॥
 लक्ष्मीं क्षीरसमुद्रराजतनयां श्रीरङ्गधामेश्वरीं
 दासीभूतसमस्तदेववनितां लोकैकदीपाङ्कुराम्।
 श्रीमन्मन्दकटाक्षलब्धविभवब्रह्मेन्द्रगङ्गाधरां
 त्वां त्रैलोक्यकुटुम्बिनीं सरसिजां वन्दे मुकुन्दप्रियाम्॥१५॥

मातर्नमामि कमले कमलायताक्षि
 श्रीविष्णुहृत्कमलवासिनि विश्वमातः।
 क्षीरोदजे कमलकोमलगर्भगौरि
 लक्ष्मि प्रसीद सततं नमतां शरण्ये॥ १६॥

॥ फलश्रुतिः ॥

त्रिकालं यो जपेद्विद्वान् षण्मासं विजितेन्द्रियः।
 दारिद्र्यध्वंसनं कृत्वा सर्वमाप्नोत्ययत्वतः॥ १७॥

देवीनामसहस्रेषु पुण्यमष्टोत्तरं शतम्।
 येन श्रियमवाप्नोति कोटिजन्मदरिद्रितः॥ १८॥

भृगुवारे शतं धीमान् पठेद्वत्सरमात्रकम्।
 अष्टैश्वर्यमवाप्नोति कुबेर इव भूतले॥ १९॥

दारिद्र्यमोचनं नाम स्तोत्रमम्बापरं शतम्।
 येन श्रियमवाप्नोति कोटिजन्मदरिद्रितः॥ २०॥

भुत्त्वा तु विपुलान् भोगानस्याः सायुज्यमाप्नुयात्।
 प्रातःकाले पठेन्नित्यं सर्वदुःखोपशान्तये।
 पठस्तु चिन्तयेद्वीं सवाभरणभूषिताम्॥ २१॥

॥ इति श्री-लक्ष्म्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ सरस्वतीस्तोत्रम् अगस्त्यमुनि-प्रोक्तम् ॥

या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता
 या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना।
 या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिर्देवैः सदा पूजिता
 सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा ॥ १ ॥

दोर्भिर्युक्ता चतुर्भिः स्फटिकमणिनिभैरक्षमालां दधाना
 हस्तेनैकैन पद्मं सितमपि च शुकं पुस्तकं चापरेण।
 भासा कुन्देन्दुशङ्कस्फटिकमणिनिभा भासमानाऽसमाना
 सा मे वाग्देवतेयं निवसतु वदने सर्वदा सुप्रसन्ना ॥ २ ॥

सुरासुरसेवितपादपङ्कजा
 करे विराजत्कमनीयपुस्तका।
 विरिञ्चिपत्नी कमलासनस्थिता
 सरस्वती नृत्यतु वाचि मे सदा ॥ ३ ॥

सरस्वती सरसिजकेसरप्रभा
 तपस्विनी सितकमलासनप्रिया।
 घनस्तनी कमलविलोललोचना
 मनस्विनी भवतु वरप्रसादिनी ॥ ४ ॥

सरस्वति नमस्तुभ्यं वरदे कामरूपिणि।
 विद्यारम्भं करिष्यामि सिद्धिर्भवतु मे सदा ॥ ५ ॥

सरस्वति नमस्तुभ्यं सर्वदेवि नमो नमः।
 शान्तरूपे शशिधरे सर्वयोगे नमो नमः ॥ ६ ॥

नित्यानन्दे निराधारे निष्कलायै नमो नमः।
 विद्याधरे विशालाक्षि शुद्धज्ञाने नमो नमः ॥ ७ ॥

शुद्धस्फटिकरूपायै सूक्ष्मरूपे नमो नमः।
 शब्दब्रह्मि चतुर्हस्ते सर्वसिद्ध्यै नमो नमः ॥ ८ ॥

मुक्तालङ्कृत-सर्वाङ्ग्यै मूलाधारे नमो नमः।
 मूलमन्त्रस्वरूपायै मूलशक्त्यै नमो नमः ॥ ९ ॥

मनो मणिमहायोगे वागीश्वरि नमो नमः।
 वाग्भ्यै वरदहस्तायै वरदायै नमो नमः ॥ १० ॥

वेदायै वेदरूपायै वेदान्तायै नमो नमः।
गुणदोषविवर्जिन्यै गुणदीस्यै नमो नमः ॥ ११ ॥

सर्वज्ञाने सदानन्दे सर्वरूपे नमो नमः।
सम्पन्नायै कुमार्यै च सर्वज्ञे ते नमो नमः ॥ १२ ॥

योगानार्य उमादेव्यै योगानन्दे नमो नमः।
दिव्यज्ञान त्रिनेत्रायै दिव्यमूर्त्यै नमो नमः ॥ १३ ॥

अर्धचन्द्रजटाधारि चन्द्रबिम्बे नमो नमः।
चन्द्रादित्यजटाधारि चन्द्रबिम्बे नमो नमः ॥ १४ ॥

अणुरूपे महारूपे विश्वरूपे नमो नमः।
अणिमाद्यष्टसिद्धायै आनन्दायै नमो नमः ॥ १५ ॥

ज्ञान-विज्ञान-रूपायै ज्ञानमूर्ते नमो नमः।
नानाशास्त्र-स्वरूपायै नानारूपे नमो नमः ॥ १६ ॥

पद्मदा पद्मवंशा च पद्मरूपे नमो नमः।
परमेष्ठै परामूर्त्यै नमस्ते पापनाशिनि ॥ १७ ॥

महादेव्यै महाकाल्यै महालक्ष्म्यै नमो नमः।
ब्रह्मविष्णुशिवायै च ब्रह्मनार्यै नमो नमः ॥ १८ ॥

कमलाकरपुष्पा च कामरूपे नमो नमः।
कपालि कर्मदीप्तायै कर्मदायै नमो नमः ॥ १९ ॥

सायं प्रातः पठेन्नित्यं षण्मासात् सिद्धिरुच्यते।
चोरव्याघ्रभयं नास्ति पठतां शृणवतामपि ॥ २० ॥

इत्थं सरस्वतीस्तोत्रम् अगस्त्यमुनिवाचकम्।
सर्वसिद्धिकरं नृणां सर्वपापप्रणाशनम् ॥ २१ ॥

॥ इति श्री-अगस्त्यमुनि-प्रोक्तं श्री-सरस्वतीस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ सिद्धसरस्वतीस्तोत्रं श्रीमद्-ब्रह्मविरचितम् ॥

॥ न्यासः ॥

ॐ अस्य श्रीसरस्वतीस्तोत्रमन्तर्स्य ।
ब्रह्मा ऋषिः । गायत्री छन्दः । श्रीसरस्वती देवता ।
धर्मार्थकाममोक्षार्थं जपे विनियोगः ।

॥ ध्यानम् ॥

आरूढा श्वेतहंसे भ्रमति च गगने दक्षिणे चाक्षसूत्रं
 वामे हस्ते च दिव्याम्बरकनकमयं पुस्तकं ज्ञानगम्या ।
 सा वीणां वादयन्ती स्वकरकरजपैः शास्त्रविज्ञानशब्दैः
 क्रीडन्ती दिव्यरूपा करकमलधरा भारती सुप्रसन्ना ॥ १ ॥

श्वेतपद्मासना देवी श्वेतगन्धानुलेपना ।
 अर्चिता मुनिभिः सर्वैर्त्रैषिभिः स्तूयते सदा ।
 एवं ध्यात्वा सदा देवीं वाज्ञितं लभते नरः ॥ २ ॥

॥ स्तोत्रम् ॥

शुक्लां ब्रह्मविचारसारपरमामाद्यां जगद्यापिनीं
 वीणापुस्तकधारिणीमभयदां जाड्यान्त्यकारापहाम् ।
 हस्ते स्फटिकमालिकां विद्धतीं पद्मासने संस्थितां
 वन्दे तां परमेश्वरीं भगवतीं बुद्धिप्रदां शारदाम् ॥ १ ॥

या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता
 या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना ।
 या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिर्देवैः सदा वन्दिता
 सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा ॥ २ ॥

हीं हीं हृद्यैकबीजे शशिरुचिकमले कल्पविस्पष्टशोभे
 भव्ये भव्यानुकूले कुमतिवनदवे विश्ववन्द्याङ्गिपद्मे ।
 पद्मे पद्मोपविष्टे प्रणजनमनोमोदसम्पादयित्रि
 प्रोत्कुलज्ञानकूटे हरिनिजदयिते देवि संहारसारे ॥ ३ ॥

ऐं ऐं ऐं दृष्टमन्त्रे कमलभवमुखाम्भोजभूतस्वरूपे
 रूपारूपप्रकाशे सकलगुणमये निर्गुणे निर्विकारे ।
 न स्थूले नैव सूक्ष्मेऽप्यविदितविभवे नापि विज्ञानतत्त्वे
 विश्वे विश्वान्तरात्मे सुरवरनमिते निष्कले नित्यशुद्धे ॥ ४ ॥

हीं हीं हीं जाप्यतुष्टे हिमरुचिमुकुटे वल्लकीव्यग्रहस्ते
 मातर्मातर्नमस्ते दह दह जडतां देहि बुद्धिं प्रशस्ताम् ।
 विद्ये वेदान्तवेद्ये परिणतपठिते मोक्षदे मुक्तिमार्गे
 मार्गातीतस्वरूपे भव मम वरदा शारदे शुभ्रहारे ॥ ५ ॥

धीं धीं धीं धारणाख्ये धृतिमतिनिभिर्नामभिः कीर्तनीये
 नित्येऽनित्ये निमित्ते मुनिगणनमिते नूतने वै पुराणे।
 पुण्ये पुण्यप्रवाहे हरिहरनमिते नित्यशुद्धे सुवर्णे
 मातमात्रार्धतत्त्वे मतिमति मतिदे माधवप्रीतिमोदे॥ ६ ॥

हूं हूं हूं स्वरूपे दह दह दुरितं पुस्तकव्यग्रहस्ते
 सन्तुष्टाकारचित्ते स्मितमुखि सुभगे जृम्भणि स्तम्भविद्ये।
 मोहे मुग्धप्रवाहे कुरु मम विमतिध्वान्तविध्वंसमीडे
 गीर्गीर्वाग्भारति त्वं कविवररसनासिद्धिदे सिद्धिसाख्ये॥ ७ ॥

स्तौमि त्वां त्वां च वन्दे मम खलु रसनां नो कदाचित् त्यजेथा
 मा मे बुद्धिर्विरुद्धा भवतु न च मनो देवि मे यातु पापम्।
 मा मे दुःखं कदाचित् कच्चिदपि विषयेऽप्यस्तु मे नाकुलत्वं
 शास्त्रे वादे कवित्वे प्रसरतु मम धीर्माऽस्तु कुण्ठा कदाऽपि॥ ८ ॥

॥ फलश्रुतिः ॥

इत्येतैः श्लोकमुख्यैः प्रतिदिनमुषसि स्तौति यो भक्तिनम्रो
 वाणी वाचस्पतेरप्यविदितविभवो वाक्पटुर्मृष्टकण्ठः।
 स्यादिष्टार्थलाभैः सुतमिव सततं पातितं सा च देवी
 सौभाग्यं तस्य लोके प्रभवति कविता विघ्नमस्तं प्रयाति॥ ९ ॥

निर्विन्नं तस्य विद्या प्रभवति सततं चाश्रुतग्रन्थबोधः
 कीर्तिस्तैलोक्यमध्ये निवसति वदने शारदा तस्य साक्षात्।
 दीर्घायुलोकपूज्यः सकलगुणनिधिः सन्ततं राजमान्यो
 वाग्देव्याः सम्प्रसादात् त्रिजगति विजयी जायते सत्सभासु॥ १० ॥

ब्रह्मचारी व्रती मौनी त्रयोदश्यां निरामिषः।
 सारस्वतो जनः पाठात् सकृदिष्टार्थलाभवान्॥ ११ ॥

पक्षद्वये त्रयोदश्याम् एकविंशतिसङ्ख्या।
 अविच्छिन्नः पठेद्वीमान् ध्यात्वा देवीं सरस्वतीम्॥ १२ ॥

सर्वपापविनिर्मुक्तः सुभगो लोकविश्रुतः।
 वाञ्छितं फलमाप्नोति लोकेऽस्मिन्नात्र संशयः॥ १३ ॥

ब्रह्मणेति स्वयं प्रोक्तं सरस्वत्याः स्तवं शुभम्।
 प्रयत्नेन पठेन्नित्यं सोऽमृतत्वाय कल्पते॥ १४ ॥

॥ इति श्रीमद् ब्रह्मणा विरचितं श्री-सिद्धसरस्वतीस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ शारदाभुजङ्गप्रयाताष्टकम् ॥

सुवक्षोजकुम्भां सुधापूर्णकुम्भां
 प्रसादावलम्बां प्रपुण्यावलम्बाम्।
 सदास्येन्दुबिम्बां सदानोष्ठबिम्बां
 भजे शारदाम्बामजस्तं मदम्बाम्॥ १ ॥

कटाक्षे दयाद्रौ करे ज्ञानमुद्रां
 कलाभिर्विनिद्रां कलापैः सुभद्राम्।
 पुरस्त्रीं विनिद्रां पुरस्तुङ्गभद्रां
 भजे शारदाम्बामजस्तं मदम्बाम्॥ २ ॥

ललामाङ्गफालां लसद्वानलोलां
 स्वभक्तैकपालां यशःश्रीकपोलाम्।
 करे त्वक्षमालां कनत्प्रलोलां
 भजे शारदाम्बामजस्तं मदम्बाम्॥ ३ ॥

सुसीमन्तवेणीं दृशा निर्जितैणीं
 रमत्कीरवाणीं नमद्वज्रपाणीम्।
 सुधामन्थरास्यां मुदा चिन्त्यवेणीं
 भजे शारदाम्बामजस्तं मदम्बाम्॥ ४ ॥

सुशान्तां सुदेहां दृगन्ते कचान्तां
 लसत्सल्लताङ्गीमनन्तामचिन्त्याम्।
 स्मरेत्तापसैः सङ्घूर्वस्थितां तां
 भजे शारदाम्बामजस्तं मदम्बाम्॥ ५ ॥

कुरञ्जे तुरञ्जे मृगेन्द्रे खगेन्द्रे
 मराले मदेभे महोक्षेऽधिरूढाम्।
 महत्यां नवम्यां सदा सामरूपां
 भजे शारदाम्बामजस्तं मदम्बाम्॥ ६ ॥

ज्वलत्कान्तिवहिं जगन्मोहनाङ्गीं
 भजे मानसाम्भोजसुश्रान्तभृङ्गीम्।
 निजस्तोत्रसङ्गीतनृत्यप्रभाङ्गीं
 भजे शारदाम्बामजस्तं मदम्बाम्॥ ७ ॥

भवाम्भोजनेत्राजसमूज्यमानं
 लसन्मन्दहासप्रभावक्षचिह्नाम् ।
 चलच्चश्वलाचारुताटङ्ककर्णो
 भजे शारदाम्बामजस्तं मदम्बाम्॥८॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
 श्री-शारदामुजङ्गप्रयाताष्टकं सम्पूर्णम्॥

॥ शारदा प्रार्थना ॥

नमस्ते शारदे देवि काश्मीरपुरवासिनि।
 त्वामहं प्रार्थये नित्यं विद्यादानं च देहि मे ॥ १ ॥

या श्रद्धा धारणा मेधा वाग्देवी विधिवल्लभा।
 भक्तजिह्वाग्रसदना शमादिगुणदायिनी ॥ २ ॥

नमामि यामिनीं नाथलेखालङ्कृतकुन्तलाम्।
 भवानीं भवसन्तापनिर्वापणसुधानदीम् ॥ ३ ॥

भद्रकाल्यै नमो नित्यं सरस्वत्यै नमो नमः।
 वेदवेदाङ्गवेदान्तविद्यास्थानेभ्य एव च ॥ ४ ॥

ब्रह्मस्वरूपा परमा ज्योतिरूपा सनातनी।
 सर्वविद्याधिदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः ॥ ५ ॥

यया विना जगत्सर्वं शश्जीवन्मृतं भवेत्।
 ज्ञानाधिदेवी या तस्यै सरस्वत्यै नमो नमः ॥ ६ ॥

यया विना जगत्सर्वं मूकमुन्मत्तवत् सदा।
 या देवी वाग्धिष्ठात्री तस्यै वाण्यै नमो नमः ॥ ७ ॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्री-गोविन्द-भगवत्पूज्य-पाद-शिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ
 श्री-शारदा-प्रार्थना सम्पूर्णा ॥

॥ वाणीस्तवनम् ॥

श्री-नारायण उवाच

वाग्देवतायाः स्तवनं श्रूयतां सर्वकामदम्।
 महामुनिर्याङ्गवल्क्यो येन तुष्टाव तां पुरा ॥ १ ॥

गुरुशापाच्च स मुनिर्हतविद्यो बभूव ह।
तदा जगाम दुःखातौर्गविस्थानं च पुण्यदम्॥२॥

सम्प्राप्य तपसा सूर्यं कोणार्के दृष्टिगोचरे।
तुष्टाव सूर्यं शोकेन रुरोद स पुनः पुनः॥३॥

सूर्यस्तं पाठयामास वेदवेदाङ्गमीश्वरः।
उवाच स्तुहि वाग्देवीं भक्त्या च स्मृतिहेतवे॥४॥

तमित्युक्त्वा दीननाथो ह्यन्तर्धानं जगाम सः।
मुनिः स्वात्वा च तुष्टाव भक्तिनम्रात्मकन्धरः॥५॥

याज्ञवल्क्य उवाच

कृपां कुरु जगन्मातर्मामेवं हततेजसम्।
गुरुशापात्स्मृतिभ्रष्टं विद्याहीनं च दुःखितम्॥६॥

ज्ञानं देहि स्मृतिं देहि विद्यां विद्याधिदेवते।
प्रतिष्ठां कवितां देहि शाक्तं शिष्यप्रबोधिकाम्॥७॥

ग्रन्थनिर्मितिशक्तिं च सच्छिष्यं सुप्रतिष्ठितम्।
प्रतिभां सत्सभायां च विचारक्षमतां शुभाम्॥८॥

लुप्तां सर्वां दैववशान्नवं कुरु पुनः पुनः।
यथाऽङ्कुरं जनयति भगवान्योगमायया॥९॥

ब्रह्मस्वरूपा परमा ज्योतिरूपा सनातनी।
सर्वविद्याधिदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः॥१०॥

यया विना जगत्सर्वं शश्वजीवन्मृतं सदा।
ज्ञानाधिदेवी या तस्यै सरस्वत्यै नमो नमः॥११॥

यया विना जगत्सर्वं मूकमुन्मत्तवत्सदा।
वाग्धिष्ठातृदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः॥१२॥

हिमचन्दनकुन्दनकुमुदाभ्योजसन्निभा ।
वर्णाधिदेवी या तस्यै चाक्षरायै नमो नमः॥१३॥

विसर्गबिन्दुमात्राणां यदधिष्ठानमेव च।
इत्थं त्वं गीयसे सद्भिर्भारत्यै ते नमो नमः॥१४॥

यया विनाऽत्र सद्ब्लाकृत्सद्ब्लां कर्तुं न शकुते।
 कालसद्ब्लास्वरूपा या तस्यै देव्यै नमो नमः ॥ १५ ॥

व्याख्यास्वरूपा या देवी व्याख्याधिष्ठातृदेवता।
 भ्रमसिद्धान्तरूपा या तस्यै देव्यै नमो नमः ॥ १६ ॥

स्मृतिशक्तिर्ज्ञानशक्तिर्बुद्धिशक्तिस्वरूपिणी ।
 प्रतिभा कल्पनाशक्तिर्या च तस्यै नमो नमः ॥ १७ ॥

सनत्कुमारो ब्रह्माणं ज्ञानं पप्रच्छ यत्र वै।
 बभूव जडवत्सोऽपि सिद्धान्तं कर्तुमक्षमः ॥ १८ ॥

तदाऽऽजगाम भगवानात्मा श्रीकृष्ण ईश्वरः।
 उवाच स च तं स्तौहि वाणीमिति प्रजापते ॥ १९ ॥

स च तुष्टव तां ब्रह्मा चाऽऽज्ञया परमात्मनः।
 चकार तत्प्रसादेन तदा सिद्धान्तमुत्तमम् ॥ २० ॥

यदाप्यनन्तं पप्रच्छ ज्ञानमेकं वसुन्धरा।
 बभूव मूकवत्सोऽपि सिद्धान्तं कर्तुमक्षमः ॥ २१ ॥

तदा त्वां च स तुष्टव सञ्चस्तः कश्यपाज्ञया।
 ततश्चकार सिद्धान्तं निर्मलं भ्रमभञ्जनम् ॥ २२ ॥

व्यासः पुराणसूत्रं समपृच्छद्वालिमकिं यदा।
 मौनीभूतः स सस्मार त्वामेव जगदम्बिकाम् ॥ २३ ॥

तदा चकार सिद्धान्तं त्वद्वरेण मुनीश्वरः।
 स प्राप निर्मलं ज्ञानं प्रमादध्वंसकारणम् ॥ २४ ॥

पुराणसूत्रं श्रुत्वा स व्यासः कृष्णकलोद्धवः।
 त्वां सिषेवे च दध्यौ तं शतर्षं च पुष्करे ॥ २५ ॥

तदा त्वत्तो वरं प्राप्य स कवीन्द्रो बभूव ह।
 तदा वेदविभागं च पुराणानि चकार ह ॥ २६ ॥

यदा महेन्द्रे पप्रच्छ तत्त्वज्ञानं शिवा शिवम्।
 क्षणं त्वामेव सञ्चिन्त्य तस्यै ज्ञानं ददौ विभुः ॥ २७ ॥

पप्रच्छ शब्दशास्त्रं च महेन्द्रश्च बृहस्पतिम्।
 दिव्यं वर्षसहस्रं च स त्वां दध्यौ च पुष्करे ॥ २८ ॥

तदा त्वत्तो वरं प्राप्य दिव्यं वर्षसहस्रकम्।
उवाच शब्दशास्त्रं च तदर्थं च सुरेश्वरम्॥२९॥

अध्यापिताश्च यैः शिष्या यैरधीतं मुनीश्वरैः।
ते च त्वां परिसञ्चिन्त्य प्रवर्तन्ते सुरेश्वरि॥३०॥

त्वं संस्तुता पूजिता च मुनीन्द्रमनुमानवैः।
दैत्येन्द्रैश्च सुरैश्चापि ब्रह्मविष्णुशिवादिभिः॥३१॥

जडीभूतः सहस्रास्यः पञ्चवक्त्रश्चतुर्मुखः।
यां स्तोतुं किमहं स्तौमि तामेकास्येन मानवः॥३२॥

इत्युत्त्वा याज्ञवल्क्यश्च भक्तिनम्रात्मकन्धरः।
प्रणनाम निराहारो रुरोद च मुहुर्मुहुः॥३३॥

तदा ज्योतिः स्वरूपा सा तेनाऽदृष्टाऽप्युवाच तम्।
सुकवीन्द्रो भवेत्युत्त्वा वैकुण्ठं च जगाम ह॥३४॥

महामूर्खश्च दुर्मेधा वर्षमेकं च यः पठेत्।
स पण्डितश्च मेधावी सुकविश्च भवेद्गुवम्॥३५॥

॥ इति श्रीब्रह्मवैर्वर्तमहापुराणे प्रकृतिखण्डे श्री-नारद-नारायण-संवादे श्री-याज्ञवल्क्योक्तं श्री-वाणीस्त्वनं
सम्पूर्णम्॥

॥ सरस्वतीस्तोत्रं बृहस्पतिविरचितम्॥

बृहस्पतिरुवाच

सरस्वति नमस्यामि चेतनां हृदि संस्थिताम्।
कण्ठस्थां पद्मयोनिं त्वां हीङ्कारां सुप्रियां सदा॥१॥

मतिदां वरदां चैव सर्वकामफलप्रदाम्।
केशवस्य प्रियां देवीं वीणाहस्तां वरप्रदाम्॥२॥

मन्त्रप्रियां सदा हृद्यां कुमतिध्वंसकारिणीम्।
स्वप्रकाशां निरालम्बामज्ञानतिमिरापहाम्॥३॥

मोक्षप्रियां शुभां नित्यां सुभगां शोभनप्रियाम्।
पद्मोपविष्टां कुण्डलिनीं शुक्लवस्त्रां मनोहराम्॥४॥

आदित्यमण्डले लीनां प्रणमामि जनप्रियाम्।
ज्ञानाकारां जगद्वीपां भक्तविघ्नविनाशिनीम्॥५॥

इति सत्यं स्तुता देवी वागीशेन महात्मना।
आत्मानं दर्शयामास शरदिन्दुसमप्रभाम्॥६॥

श्रीसरस्वत्युवाच

वरं वृणीष्व भद्रं त्वं यत्ते मनसि वर्तते।

बृहस्पतिरुवाच

प्रसन्ना यदि मे देवि परं ज्ञानं प्रयच्छ मे॥७॥

श्रीसरस्वत्युवाच

दत्तं ते निर्मलं ज्ञानं कुमतिध्वंसकारकम्।
स्तोत्रेणानेन मां भक्त्या ये स्तुवन्ति सदा नराः॥८॥

लभन्ते परमं ज्ञानं मम तुल्यपराक्रमाः।

कवित्वं मत्प्रसादेन प्राप्नुवन्ति मनोगतम्॥९॥

त्रिसन्ध्यं प्रयतो भूत्वा यस्त्विमं पठते नरः।

तस्य कण्ठे सदा वासं करिष्यामि न संशयः॥१०॥

॥ इति श्री-रुद्रयामले श्री-बृहस्पतिविरचितं श्री-सरस्वतीस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

॥ सरस्वत्यष्टोत्रशतनामस्तोत्रम्॥

॥ ध्यानम्॥

या कुन्देन्दुतुषारहारध्वला या शुभ्रवस्त्रावृता
या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना।
या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिर्देवैः सदा पूजिता
सा मां पातु सरस्वती भगवती निःशैषजाड्यापहा॥

॥ स्तोत्रम्॥

सरस्वती महाभद्रा महामाया वरप्रदा।

श्रीप्रदा पद्मनिलया पद्माक्षी पद्मवक्रका॥१॥

शिवानुजा पुस्तकभृजज्ञानमुद्रा रमा परा।

कामरूपा महाविद्या महापातकनाशिनी॥२॥

महाश्रया मालिनी च महाभोगा महाभुजा।

महाभागा महोत्साहा दिव्याङ्गा सुरवन्दिता॥३॥

महाकाली महापाशा महाकारा महाङ्गुशा।
पीता च विमला विश्वा विद्युन्माला च वैष्णवी॥४॥

चन्द्रिका चन्द्रवदना चन्द्रलेखविभूषिता।
सावित्री सुरसा देवी दिव्यालङ्कारभूषिता॥५॥

वाग्देवी वसुदा तीव्रा महाभद्रा महाबला।
भोगदा भारती भामा गोविन्दा गोमती शिवा॥६॥

जटिला विन्ध्यवासा च विन्ध्याचलविराजिता।
चण्डिका वैष्णवी ब्राह्मी ब्रह्मज्ञानैकसाधना॥७॥

सौदामिनी सुधामूर्तिः सुभद्रा सुरपूजिता।
सुवासिनी सुनासा च विनिद्रा पद्मलोचना॥८॥

विद्यारूपा विशालाक्षी ब्रह्मजाया महाफला।
त्रयीमूर्ती त्रिकालज्ञा त्रिगुणा शास्त्ररूपिणी॥९॥

शुभ्मासुरप्रमथिनी शुभदा च स्वरात्मिका।
रक्तबीजनिहन्त्री च चामुण्डा चाम्बिका तथा॥१०॥

मुण्डकायप्रहरणा धूम्रलोचनमर्दना।
सर्वदेवस्तुता सौम्या सुरासुरनमस्कृता॥११॥

कालरात्रिः कलाधारा रूपसौभाग्यदायिनी।
वाग्देवी च वरारोहा वाराही वारिजासना॥१२॥

चित्राम्बरा चित्रगन्धा चित्रमाल्यविभूषिता।
कान्ता कामप्रदा वन्दा विद्याधरसुपूजिता॥१३॥

श्वेतानना नीलभुजा चतुर्वर्गफलप्रदा।
चतुराननसाम्राज्या रक्तमध्या निरञ्जना॥१४॥

हंसासना नीलजङ्घा ब्रह्मविष्णुशिवात्मिका।
एवं सरस्वतीदेव्या नाम्नामष्टोत्तरं शतम्॥१५॥

॥ इति श्री-सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

